

STABILIZACIJSKE PRVINE TUDI V PLAN!

Za nami so tri četrtletja letošnjega leta, vendar se z gospodarskim stanjem v naši državi nikakor ne moremo zadovoljiti. Pa pogledjmo, kako bi ocenili današnji trenutek v gospodarstvu:

- dinamika rasti družbenega proizvoda je približna predvideni višini
- produktivnost dela je nižja od planirane
- zaposlovanje in standard sta na predvideni višini
- razmerja v delitvi družbenega proizvoda in dohodka občutno odstopajo od tistih, ki smo jih planirali
- akumulativnost in reproduktivna sposobnost gospodarstva pada
- realni osebni dohodki rastejo več kot produktivnost dela, sredstva za skupno in splošno potrošnjo pa hitreje od ustvarjenega dohodka

— rast cen in življenjskih stroškov so precej nad dogovorjenimi okviri, kar kaže, da postaja inflacija močnejša

— politika izvoza se ne uresničuje, uvoz pa raste več kot smo planirali in kot zmoremo, itd.

Vse to moramo imeti pred očmi, ko se pripravljamo na oblikovanje plana za leta od 1981 DO 1985. Ta srednjeročni plan namreč večkrat imenujejo tudi plan stabilizacije, kar moramo upoštevati tudi v naši delovni organizaciji, ko sestavljamo smernice za delo v naslednjih letih.

Tudi pri nas bi se lahko obnašali bolj stabilizacijsko, kot to delamo sedaj, zato je prav, da v naš srednjeročni in končno tudi dolgoročni plan razvoja vnesemo take smernice, ki bodo pomagale naši delovni organizaciji dobro gospodariti in hkrati pomagati gospodarstvu naše celotne družbe, da se bo postavilo na trdnjše noge.

Gradisove montažne hale z y nosilci rastejo po Sloveniji kot gobe po dežju

Paket rezervne hrane »Danes in jutri 84« se vključuje v akcijo »NNNP«

Z razvojem naše samoupravne socialistične družbe smo dosegli tudi na področju graditve splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite pomembne uspehe, predvsem zaradi dejstva, da je ljudska obramba in družbena samozaščita sestavni del človekovih samoupravnih pravic in dolžnosti. To daje delavcem in občanom široke možnosti za ustvarjalno in samoiniciativno delovanje, tako v združenem delu, KS in družbeno-politični skupnosti, glede organiziranja, opremljanja in preskrbe prebivalstva z živili. Eden izmed pomembnih dejavnikov v funkciji preskrbe je tudi akcija z geslom »Danes in jutri 84«, saj praktično rešuje eno izmed važnejših nalog ljudske obrambe in družbene samozaščite, to je zagotovitev minimalne rezerve živil v vsakem gospodinjstvu.

Znanstveno-sociološke ugotovitve so pokazale, da so rezerve hrane predvsem v večjih urbaniziranih stanovanjskih soseskah, glede na nov način preskrbe in prehranske navade nezadostne, in ne zagotavljajo niti najnujnejše prehrane družin v izjemnih situacijah.

Temeljni element, ki izhaja iz izkušenj in načel NOB in daje celovitost sistema ljudske obrambe in družbene samozaščite specifičen povdarek, je človek, delavec in občan, edini ki se lahko v organiziranih in pripravljenih akcijah bori tudi proti moderni vojaški tehniki in premaguje s svojo voljo in sposobnostjo tudi največje elementarne stihije.

Prav zaradi tega je prehrana in preskrba prebivalstva bistven element v letošnji republiški akciji »Nič nas ne sme presenetiti«, ki s preverjanjem obrambne sposobnosti naprav in pripravljenosti delovnih ljudi in občanov na izredne življenjske situacije, doživlja vrh svojih akcij prav v septembru letošnjega leta.

Ta sistem aktivnosti je v delovni organizaciji HP Kolinska časovno pogojeval tudi pospešeno pripravo proizvodnje in sestave paketa rezervne hrane v temeljni organizaciji Slovenj Gradec, ki se bo z začetkom proizvodnje v septembru letošnjega leta praktično vključila v akcijo »NNNP«.

Vsebina paketa rezervne hrane »Danes in jutri 84« omogoča kompletno prehrano štiričlanski družini po 3 obroke za 7 dni

7 dni x 3 obroke x 4 osebe = 84 z dopolnilnimi obroki suhega sadja, mleka in vitamina C.

Pri sestavi paketa so strokovnjaki upoštevali predvsem biološko vrednost jedi, obliko in hitrost priprave jedi oz. obrokov. Paket je primeren tudi za manjše družine, saj so kon-

zerve praviloma 2-porcijske. Paket tehta 25 kg.

Prehrambeni paket, ki vsebuje 45 izdelkov prehranske industrije Jugoslavije, je sestavljen tako, da zadovoljuje dnevne fiziološke potrebe tako po kalorični kot nutritivni plati. Dnevni obrok (na osebo) ima kalorično vrednost 1900 kalorij in vsebuje 55 g beljakovin poleg ogljikovih hidratov, mineralov in vitaminov, katerih kalorična povsem zadostna dnevni potrebam človeškega organizma.

Vsebina paketa je podrobneje pregledala in potrdila mešana komisija strokovnjakov s področja prehrane, ki vsebuje navodila za pripravo jedi iz prehranbenega paketa in kompletne jedilnike za 7 dni, kar vsekakor olajšuje hitro in pravilno pripravo obrokov.

Paket bo v vsakdanjem življenju tudi nekakšen regulator med zalogi prehranbenih artiklov, predvsem v dnevih ko nakup v trgovini ne bo mogoč, oz. ko bo družina potrebovala hitro in enostavno pripravljeno obroko, pa tudi na izletih in taborenju.

Jedi, vsebovane v paketu bodo uporabne najmanj leto dni, nekateri izdelki tudi dlje, tako, da bo družina iz prehranbenega paketa postopoma obnavljala. Cena paketa je 1.050,00 din, cena izdelkov v paketu pa je približno 20 % nižja od maloprodajnih cen.

V temeljni organizaciji HP Kolinska v Slovenj Gradcu bodo lahko zagotovili letno izdelavo do 400.000 prehranbenih paketov, za leto 1980, pa glede na dejstvo, da je ta paket praktično novost na našem tržišču, pa predvidevajo pripraviti 100.000 paketov.

Za odločitev o kapaciteti obrata so bili o upravičeni statistični podatki o številu gospodinjstev, družinskih članov in deležu kmečkega prebivalstva v celotni republiki, vendar pa bo šele praktična uporaba paketa pokazala eventualne potrebe po spremembi in dopolnitvi. Zato so se delavci v temeljni organizaciji odločili za čim večjo prilagodljivost pri načrtovanju vsebine, velikosti in težnje po raznovrstni jedi.

Želijo, da bi vsi uporabniki v zvezi s sestavo prehranbenega paketa »Danes in jutri 84« posredujejo svoje pripombe, želje in predloge. Tako tekoče spremljanje želja in potreb so strokovnjaki že uporabili za bodočo proizvodnjo, ko bo temeljna organizacija poslala na tržišče prehrambeni paket za dvočlansko družino.

Da bi delovnim ljudem in občanom čimbolj poenostavili nakup paketa »Danes in jutri 84« sta Zveza sindikatov in SZDL, kot temeljna nosilca in politična dejavnika na področju uresničevanja ljudske

obrambe in družbene samozaščite, ustvarila skupno z delovno organizacijo HP Kolinska možnost obračuna plačevanja paketa.

Tako bo Zveza sindikatov kot širši družbeno-politični dejavnik delovnih ljudi konkretno vodila eno izmed svojih številnih nalog ter tako omogočila delavcem najoptimalnejšo preskrbo z rezervno hrano. Osnovne organizacije v vsaki TOZD bodo evidentirale kupce in poskrbele za brezobrestno obročno plačevanje (4. obroki). Obroki se bodo odplačevali kot vsi ostali načini kreditiranja pri izplačilu osebnih dohodkov. Vsaka TOZD bo za svoje delavce jamčila, da bodo obroki v predvidenem času odplačani.

Drugi način pa bo potekal preko direktnega naročila in plačila pooblaščenih predstavnikov HP Kolinska z gotovostjo oz. virmanskim nalogom ali čekom v roku 15 dni. Prijave in potrebe pa zbira tudi neposredno TOZD Slovenj Gradec, Francetova c. 17, tel. 062 841-551, ali HP Kolinska odd. Gastro, Ljubljana, Nazorjeva 12, — tel. 061

24-614.

Namen paketa se kaže torej predvsem v ustvarjanju potrebnih zalog hrane v primeru vojne in elementarnih nesreč, ko bodo zagotovo nastopile težave pri preskrbi s hrano in ko bo prav za prehod na racionalizirano preskrbo v spremenjenih razmerah potreben čas, ki bo v različnih krajih različen, pač odvisen od konkretnih priprav in izvedb nalog s področja družbene samozaščite. Predvsem za premostitev teh težav pri preskrbi z živili je nujno, da si vsaka družina oz. gospodinjstvo sproti zagotavlja zalogo živil.

S svojo neuvrščeno zunanjo politiko in z vzglednim ravnanjem na področju mednarodne solidarnosti in vzajemne pomoči pa naša samoupravna socialistična družba v okviru svojih možnosti zagotavlja tudi pomoč drugim narodom, ki jih prizadenejo hujša elementarne nesreče.

Tako bo prehrambeni paket »Danes in jutri 84« postal tudi ena izmed učinkovitih oblik pomoči jugoslovanskega Rdečega križa.

Tak paket najnujnejše hrane je že v prodaji

DELAVCI GRADISA

GIP GRADIS Ljubljana, Šmartinska 134 a
vabi k sodelovanju pri izvajanju del v tujini (ZR Nemčiji in Irak) naslednje delavce iz naših TOZD:

1. diplomirani gradbeni inženir
2. diplomirane ekonomiste
3. gradbene tehnike
4. ekonomske tehnike
5. gradbene delovodje
6. VK tesarje in zidarje
7. KV tesarje in zidarje
8. mehanike
9. avtoelektrikarje

Za delavce pod tč. 5—6 in 7 so potrebne naslednje priloge:

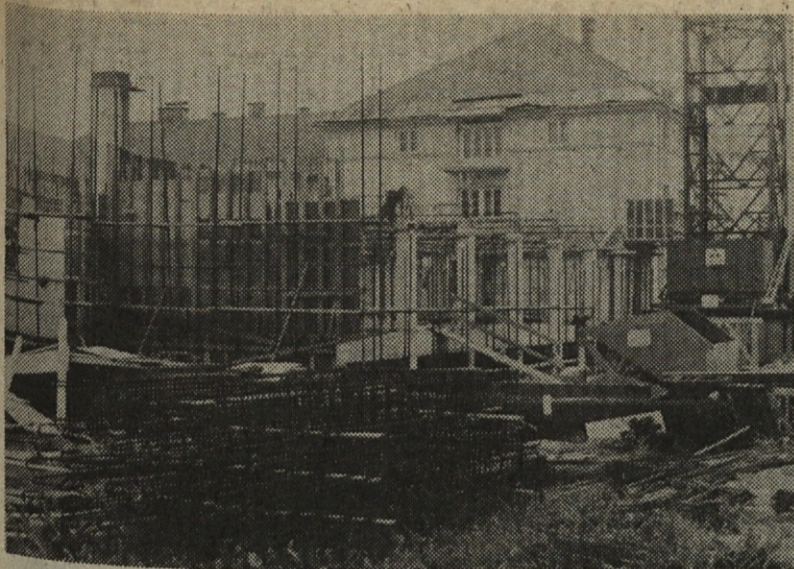
- potrdilo o nekaznovanju
- 2 fotografiji
- veljavni potni list.

Poleg navedenih pogojev je za tehnični kader obvezno znanje angleškega ali nemškega jezika.

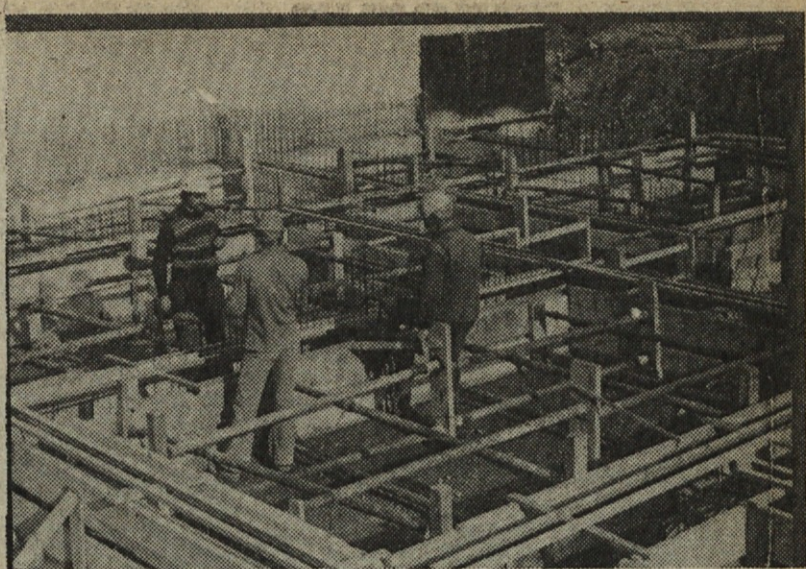
Pismene vloge z ustreznimi dokazili o strokovnosti in prilogami pošljite na naslov:

GIP GRADIS LJUBLJANA, Šmartinska 134 a, kadrovska socialna služba (za delo v tujini).

Vsi zainteresirani delavci naj skupaj z vlogami pošljejo tudi potrdilo svoje TOZD, da se prijavljajo na razpis s pristankom svoje TOZD.

Povsod moramo skrbeti, da material čim bolj izkoristimo in seveda tudi ustrezno shranjujemo

Dobra organizacija dela na gradbišču pomeni prav tako stabilizacijski ukrep (Javornik)

Napori za gospodarsko stabilizacijo

Predsednik Tito je v uvodnem govoru na 8. kongresu ZSJ o politiki gospodarske stabilizacije med drugim dejal: »Naša temeljna usmeritev mora biti politika stabilizacije«.

Kaj lahko mi gradbeniki konkretnega v tej smeri storimo, je najbrž stvar strokovne presoje. Sindikat pa mora politično zahtevati in vztrajati, da bo takšna presoja opravljena, da bodo izdelani programi, predvsem pa moramo nenehno zasledovati njihovo uresničevanje.

Konferenca sindikata v Gradisu je že načejala to vprašanje, vendar se je aktivnost velikokrat s tem začela in končala. Ugotavljamo namreč, pa ne samo v tem primeru, da sleherna aktivnost oslabi ali pa popolnoma zamre, ko jo poskušamo prénesti v temeljne organizacije tja, kjer bi v resnici morala aktivnost biti najintenzivnejša in kjer bi se kazali konkretni rezultati.

Očitno bomo morali zaostri odgovornost tako nas, ki delamo v sindikatu pa tudi poslovnih, samou-

pravnih in drugih struktur.

Naj navedeno podkrepimo z dvema primeroma:

V poročilu »sindikat v akciji za stabilizacijo« smo januarja 1977 zapisali:

»Naš namen je bil, na osnovi zbranih poročil o izvajanju APST pripraviti celovito poročilo, ki naj predvsem pokaže dosežke pri stabilizacijskih prizadevanjih in pa ugotovi, kaj je treba dopolniti in popraviti. Nameni nismo v celoti dosegli, saj smo v predvidenem roku dobili le malo poročil. Po ponovni urgenci smo zbrali skupno 14 poročil in sicer od 5 služb in 9 temeljnih organizacij. Pa tudi v teh poročilih ni bilo nič, ali zelo malo, usmeritev za nadaljno aktivnost na področju stabilizacije.« Kasneje smo v naslednjem poročilu ugotovili:

»Ker torej programi v večini TOZD še niso sprejeti, danes še ne moremo govoriti o konkretnih rezultatih in dosežkih. Zato samo nekaj o dilemah in vprašanjih, ki se pojavljajo. Predvsem se pogosto postavlja vprašanje odgovornosti za izvajanje nalog iz programa stabilizacije. Neodgovoren odnos do teh nalog je nedvomno vplival tudi na to, da so programi v preteklih letih ostali več ali manj na papirju in niso dobili ustreznega mesta pri našem delu. Itd.«

In kje smo danes?

Delavski svet podjetja je prav na pobudo konference OOOZS imenoval komisijo za gospodarsko stabilizacijo, ki se je sestala na 1. seji 21. 6. 1979 (imenovana je bila 5. 4. 1979, pa tudi to na nek način kaže na naš odnos do te problematike).

Komisija je na prvi seji ugotovila: »Ekonomska stabilizacija je ena izmed osnov za razvijanje samoupravnih, socialističnih odnosov. V Gradisu stabilizacijskim ukrepom

posvečamo že več let nazaj posebno pozornost. V letih 77-78 sprejeti programi stabilizacij bodo osnova za sestavo programa stabilizacijskih ukrepov tudi v letu 1979.«

Nadalje je komisija v smernicah opredelila dva osnovna področja dejavnosti: varčevanje in produktivnost ter nakazala nekatere elemente zasledovanja in evidentiranja dosežkov ter poudarila nujnost stalnega poročanja o kontroli stanju posameznih območij, izvrševanju in zbiranju poročil, ki mora biti vztrajno, redno in dosledno itd.

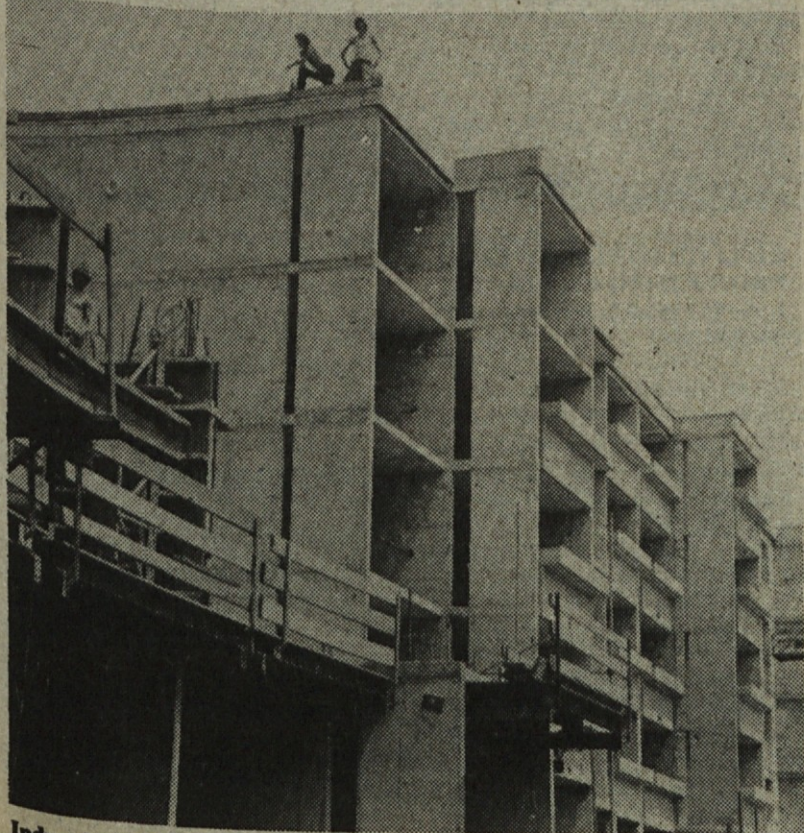
Nadalje je komisija »sklenila«, da naj na osnovi posredovanih smernic in že pred leti sprejetega programa komisije v TOZD sestavijo lastne programe stabilizacije. Kopije stabilizacijskih programov z navedbo članov komisije za stabilizacijo v TOZD pa naj bi dostavili komisiji delavskega sveta podjetja do 20. avgusta 1979. Rezultati do trenutka sestave tega prispevka niso bili znani.

Seveda ima sindikat v tej situaciji veliko odgovornih nalog.

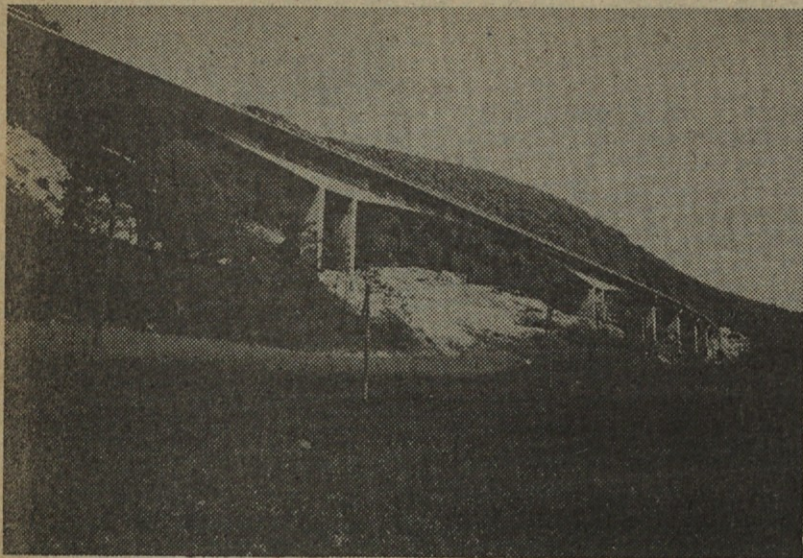
Že v resoluciji 8. kongresa ZSJ je ugotovljeno, da je uresničevanje sprejete politike gospodarske stabilizacije ena največjih nalog vseh organizacij ZS.

Po zgledu iz prejšnjih let tega seveda ne bomo dosegli spontano, brez nenehne političnega boja, brez neposredne odgovornosti vseh političnih samoupravnih in upravnih dejavnikov in predvsem ne brez načrtne akcije.

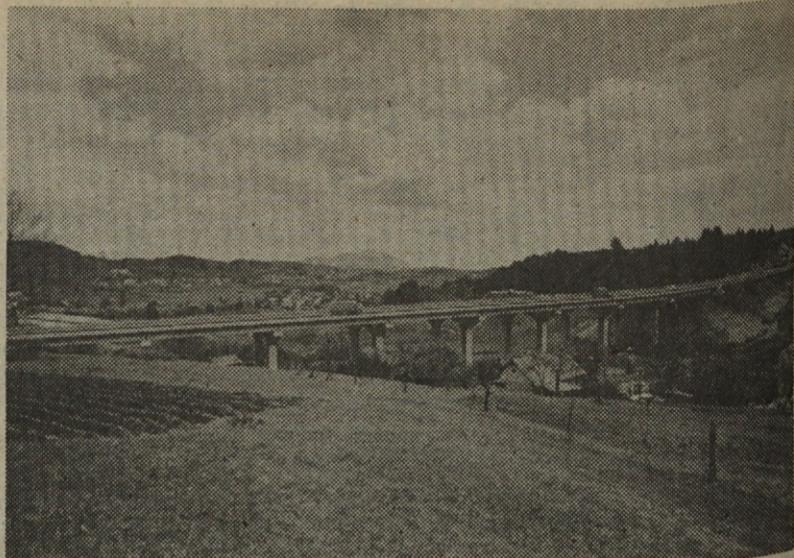
Zato moramo v prihodnjem obdobju doseči več, kot smo dosegli doslej, tako pri načrtovanju stabilizacijskih ukrepov, kot pri zasledovanju kontroli in ukrepanju pa tudi pri sankcioniranju neodgovornega obnašanja na področju gospodarske stabilizacije.

Industrializacija gradnje stanovanj prinaša večjo produktivnost in seveda tudi več stanovanj našim delavcem

Za lepo oblikovane objekte na Sloveniki je ing. Vukašin Ačanski prejel tudi visoko priznanje — Borbinó nagrado

Za cestne objekte na slovenski avtocesti so nastali projekti v Gradisovem biroju

Velika prostorska stiska mariborskega biroja

V prvem polletju so v Biroju za projektiranje v Mariboru, po besedah direktorja **Vukašina Ačanskega**, poslovali nadpovprečno uspešno ob upoštevanju dejstva, da poslovni rezultati na začetku leta niso bili preveč obetavni. V sodelovanju s komercialno službo so potem pridobili toliko del in takšna dela, da so do prve polovice leta 1980 popolnoma zasedeni. Tako so dobili objekte na ljubljanski obvoznici, na hitri cesti skozi Maribor in na Semedelskem križišču v Kopru. Prospešeno delajo tudi na izdelavi treh variant gradnje etažnega mostu preko Drave v Mariboru. Gre za betonsko, jekleno in obešeno varianto.

USPEŠNO POSLOVANJE

Analiza poslovanja za prvo polletje pokaže, da so biroju za 27 % povečali celotni prihodek glede na isto obdobje lani, kar pomeni 46 % doseganje celoletnega plana, ki znaša 28,5 milijonov dinarjev.

Porabljena sredstva so bila planirana 8,813 milijonov dinarjev, do polovice leta pa je porabljeno 3,003 milijonov, kar predstavlja le 34 % plana. To je tudi 11 % manj kot v enakem obdobju lanskega leta.

Kot je razvidno, poraba sredstev upada, kar pa izredno ugodno vpliva na dohodek. Le-ta je planiran za leto 1979 v višini 19,687 milijonov dinarjev — ob polletju pa je dosežen 52 %. To pa je za 46 % več kot lani. Čisti dohodek je realiziran 51 odstotno, kar je za 49 % več kot lani ob polletnem obračunu. Za osebne dohodke pa je letos izplačano za 37 % več kot lani, oziroma 53 % letnega

plana. Letni plan osebnih dohodkov je 8,836 milijonov dinarjev, v prvem polletju pa je realizirano 4,672 milijona dinarjev.

Na boljše poslovanje v letošnjem letu je nedvomno pozitivno vplivalo izrazito zmanjšanje porabljenih sredstev. Kako vam je to uspelo?

»Zavedamo se, da sami lahko največ vplivamo na zmanjševanje porabe sredstev, oziroma materialnih stroškov,« je razložil direktor Ačanski in nadaljeval: »Iz analize porabljenih sredstev je razvidno, da smo npr. zmanjšali proizvodne storitve za 33 %, stroške za reklamo za 89 %, stroške za reprezentanco za 57 % in ostale materialne stroške za 25 % glede na enako obdobje lanskega leta. Za material za izdelavo pa smo porabili za 11 % več sredstev, za proizvodne storitve in sredstva za avtorske honorarje pa za 49 % in za sredstva predvidena za dnevnice in terenske dodatke za 94 %. To pomeni, da smo letos imeli za 11 % manj materialnih stroškov kot v enakem obdobju lani in le 34 % od letnega plana.«

ZARADI PROSTORA POMANJKANJE KADROV
Kako rešujete kadrovske probleme matiko v biroju v Mariboru?

»Čeprav smo plan kadrovanja za obdobje 1975—80 presegli že za 10 %, s tem da smo maksimalno izkoristili vse prostore, ki jim imamo na razpolago, bi v sedanjih situaciji lahko zaposlili še 10 inženirjev in prav toliko tehnikov, vendar smo v

takšni prostorski stiski, da nimamo prostega niti enega delovnega mesta. Zato si močno prizadevamo,« je povedal direktor Ačanski, »da bi čimprej začeli z novogradnjo, ki je na drugem mestu po prioriteti v Mariboru. Na prvem mestu je izgradnja novega samskega doma na Studencih. Dokler ne bomo zgradili novih prostorov, ne moremo zaposliti niti enega novega človeka.

Problem premajhnih prostorov je toliko večji, ker sedaj še vedno ne vemo, kam bomo dali naše štipendiste po končani šoli, nujno pa bi bilo, da smo vsi skupaj, saj je z mladimi kadri potrebno več delati, da se čim lažje vključijo v delo.«

KDAJ GRADNJA NOVEGA PROJEKTIVNEGA BIROJA
Kako je z gradnjo novega projektivnega biroja?

»Iz že povedanega je razvidno, da se že pripravljamo na novogradnjo, saj se edino tako naše delo lahko širi in še dodatno kvalitetno izboljšuje. Načrte za gradnjo novega projektivnega biroja že imamo. Le-ta bi stal poleg zgradbe, v kateri se sedaj tlači Biro in Nizke gradnje. Po dograditvi novogradnje bi se vsi preselili v nove prostore, stare bi pa preuredili in jih povišali za eno etažo. Nekoliko sredstev za to investicijo že imamo, naša velika želja pa je, da bi z ostalimi TOZD v Mariboru združili sredstva, tako bi tudi oni imeli svoje prostore v tej zgradbi za tiste službe, ki lahko delajo tudi dislocirano od ostalih.

Računamo, da bi nas ta investicija stala okoli 30 milijonov dinarjev,

vendar bi bila to dolgoročna rešitev naših prostorskih problemov.«

RAZVOJNE IN RAZISKOVALNE NALOGE

Katere objekte ste nazadnje imeli v obdelavi in kako poteka raziskovalno delo?

»Naša osnovna dejavnost je konstruktorska obdelava objektov za mostogradnje, visokogradnje, poslovnih in industrijskih objektov in ostalih reprezentančnih objektov. Tako smo nazadnje delali statiko za Dom slovenskega politično informativnega tiska v Ljubljani, za Slovensko narodno gledališče v Mariboru, za večnamensko športno halo v Mariboru, za hotel Donat in projekt za hitre ceste v Ljubljani in Mariboru.

Delamo tudi na razvojnih in raziskovalnih nalogah in ravno na tem področju bi rabili največ kadra, ki bi se popolnoma profesionalno posvetil razvojnemu in raziskovalnemu delu, kajti nas v biroju sedaj čisto projektantsko delo trga od raziskovalnega dela. V sedanjih prostorski stiski in s pomanjkanjem kadra le z velikimi naporimi spremljamo in izvajamo raziskovalne naloge. Ne glede na to smo vključeni v raziskovalni projekt Industrijska gradnja mostov, ki ga financira ta Raziskovalna skupnost Slovenije in Gradis. Velika razvojna naloga je tudi lepljenje nosilcev. To nalogo smo uspešno končali 1. septembra.

Razvili smo tudi novo tehnologijo gradnje in konstruktorsko zasnovano hal razpona od 40 do 100 metrov.

To tehnologijo bomo prvič preizkusili pri gradnji večnamenske športne hale v Mariboru. Ker tak način gradnje predstavlja konstruktorsko novost, smo ga zaščitili s patentom.

AKTIVNE DRUŽBENO POLITIČNE ORGANIZACIJE

Sindikati, ZK in mladinska organizacija so v mariborskem biroju dokaj aktivni in se vključujejo v vse akcije na ravni podjetja, krajevnih skupnosti in mariborske občine. Tako se v biroju lahko pohvalijo, da je vsak peti član kolektiva včlanjen v Zvezo komunistov. S takim članstvom v ZK se ne more pohvaliti niti eden izmed Gradisovih TOZD.

Mladinci, šest jih je, so še najbolj aktivni. »Za vsak državni praznik pripravimo manjšo slovesnost s kulturnim programom, kjer potem sami recitiramo pesmi naših pesnikov,« je povedal predsednik ZSMS

Franc Pukšič. Čeprav nas je malo, se vsako leto udeležimo tudi Gradisovih mladinskih iger, kjer pa ne dosegamo vidnejših rezultatov razen v namiznem tenisu, ker ne moremo imeti ekipe za vse panoge. Letos smo v namiznem tenisu zasledili odlično drugo mesto.

Začeli smo prirejati tudi piknike, pomladanski in jesenski, v ta namen priredimo tudi program bolj šaljivega značaja, ki se nanaša predvsem na nas same. Tako smo na spomladanskem pikniku skupaj proslavili

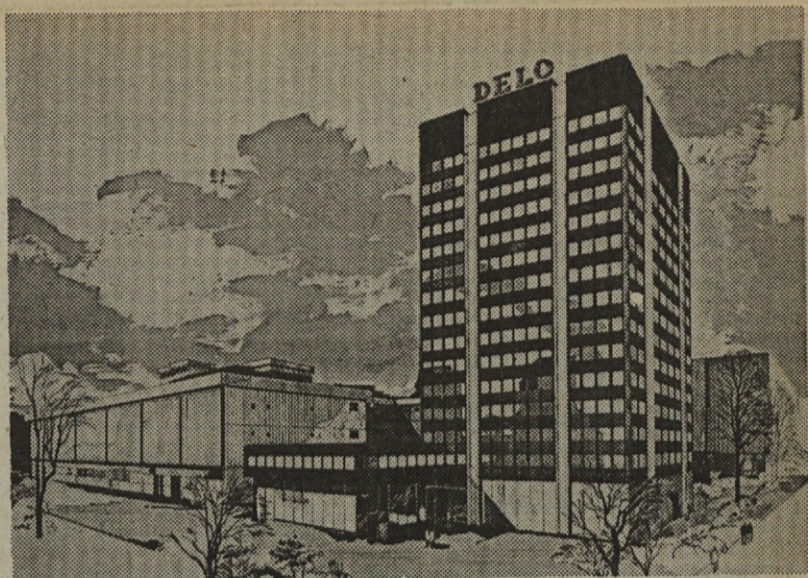
rojsne dneve vseh tistih, ki so rojeni v prvi polovici leta. Da mladinci res dobro delajo je potrdil tudi direktor Ačanski, ko je povedal: »Mi imamo resnično čudovito mladino«.

DRUŽBENI STANDARD ZAPOSLENIH V BIROJU

»Mi skušamo, kolikor je to v naših močeh, da imamo čim večji in boljši družbeni standard,« je pojasnil tovariš Ačanski. »Toplo malico imamo urejeno skupaj z Nizkimi gradnjami. Hrana je dobra, in smo zadovoljni z njo. V Ljubljani imamo skupaj z ostalimi TOZD najeto telovadnico, ki jo uporablja skupina naših delavcev, ki dela v Ljubljani. Pri nas pa imamo v kleti mizo za namizni tenis, da se lahko v času malice malo razgibamo. Vendar kakor sedaj zgleđa, se bomo morali le-tej odreči, ker rabimo, zaradi že omenjene prostorske stiske, tudi ta prostor.

Obiskujemo tudi kulturne prireditve v mariborskem gledališču, saj kupujemo karte za posamezne predstave in jih potem razdelimo zainteresiranim delavcem. S Slovenskim narodnim gledališčem v Mariboru res dobro sodelujemo, saj smo jim pri njihovi sedanjí adaptaciji (ta dela opravlja GE Maribor) in novogradnji naredili načrte za polovično ceno. To je bil naš prispevek h kulturi na mariborskem področju.

Za letovanje naših delavcev skr-

Skica Doma tiska (DELO) v Ljubljani, za katerega je statika narejena v Biroju za projektiranje v Mariboru

bimo toliko, kolikor je to v okviru Gradisa mogoče, vendar izkušnje iz zadnjih let kažejo, da je bilo bore malo naših delavcev v naših počitniških domovih; to pa zato, ker nimamo dobrih zvez pri skupnih službah. Zato smo sklenili, da si bomo pomagali kar sami. V naslednjem letu želimo vzeti v zakup eno hišo na srednjem ali južnem Jadranu in tako bi omogočili večjemu številu zaposlenih letovanje na morju.

Prav zaradi včasih nepravilnega letovanja delavcev nekaterih TOZD v Gradisovih počitniških domovih, delavci nekaterih TOZD težje pridejo na vrsto za v domove, podpiramo tak predlog podeljevanja sob v novem domu, ki ga bomo že jeseni gradili v Biogradu na moru, da bi

vsakemu TOZD bilo dodeljeno določeno število sob, in da le-ta potem razpolaga s tesmi sobami. Menim, da bi bilo to še najbolj pravično.

Ne zanemarjamo tudi stanovanjske problematike naših delavcev. Tako smo lansko leto kupili 8 stanovanj za naše delavce. Nakup tako velikega števila stanovanj je, to moramo priznati, rezultat večletne suše na tem področju. Sedaj imamo tako v glavnem rešene stanovanjske probleme starejših delavcev. Ostalo pa nam je reševanje stanovanjske problematike mlajših članov našega kolektiva. Njihove stanovanjske probleme bomo skušali rešiti v najkrajšem možnem času.«

CVETO PAVLIN

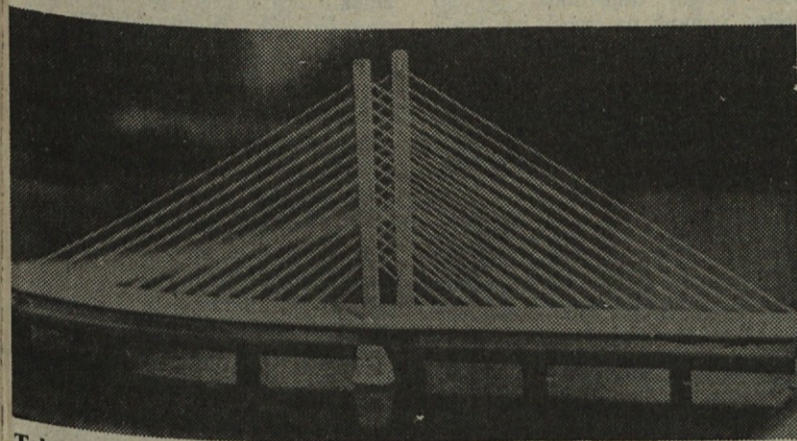
Zakaj tako?

Delavci kovinskih obratov Maribor, ki stanujemo v samskem domu gradbene enote Maribor, se protižujemo na zelo visoke cene, stanarine katerih znesek je že 1.200,00 din. Mi plačujemo po tej ceni, ki smo jo prej navedli, njihovi delavci pa 450,00 din. Prehrana v samskem domu je tudi dražja za delavce Kovinskih obratov, kot pa za delavce njihove enote. Mi smatramo, da teh razlik ne bi smelo biti, ampak bi moralo biti to izenačeno. Tu so predvsem oškodovani delavci, kateri ne

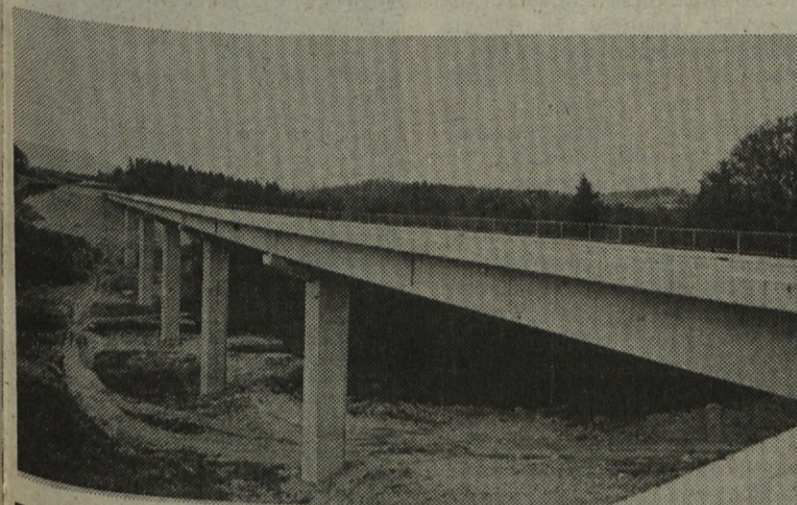
prejemajo terenskih ali ločitvenih dodatkov, ker jim skoraj ena polovica plače gre za stanovanje in hrano. Ločitveni dodatki Kovinskih obratov so enaki delavcem gradbene enote.

Ta zadeva je bila že obravnavana na družbenopolitičnih organizacijah in je bil sprejet predlog, s katerim pa, se mi ne strinjamo. Zato prosimo, da se te zadeve enkrat dokončno uredijo.

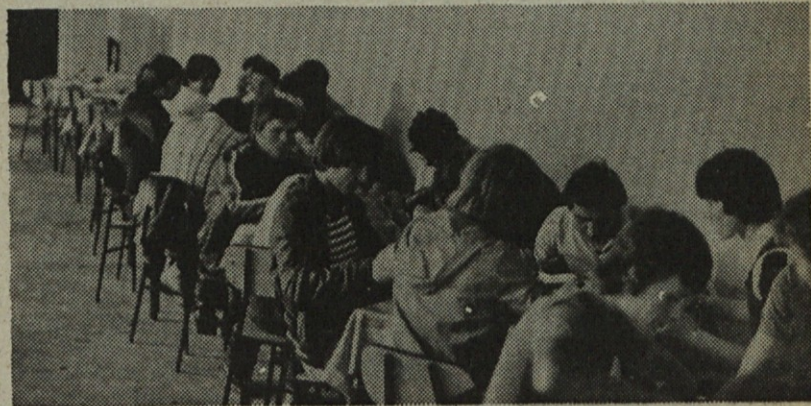
Delavci Kovinskih obratov Maribor

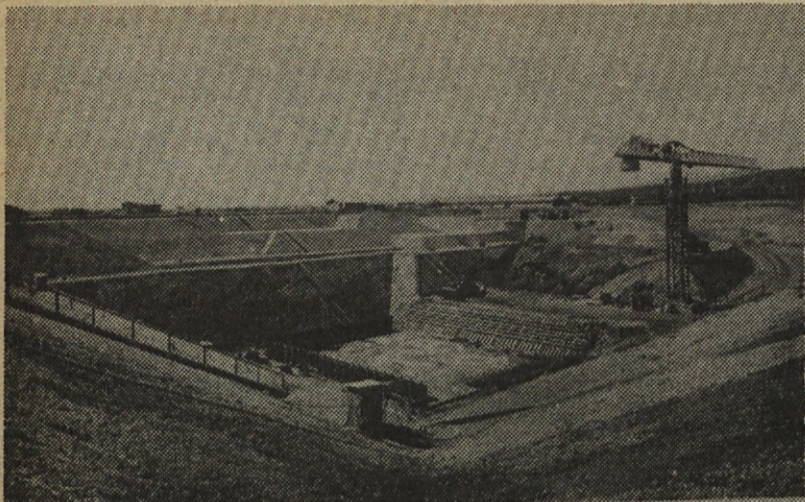

Tako so si zamislili v našem projektivnem biroju novi most čez Dravo v Mariboru

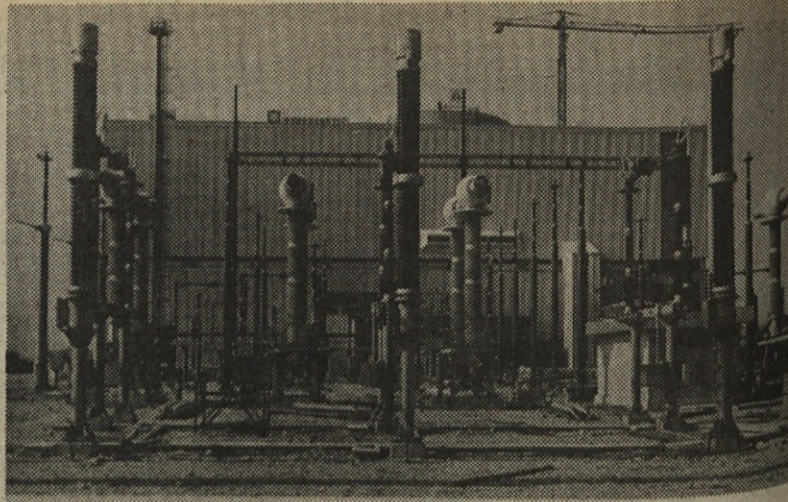

Tudi nosilci za viadukte so se »rodili« v Gradisu — tako glede projektiranja kot glede izvedbe

Še pred nekaj leti so na tem mestu bila polja in sadovnjaki; le nekaj mesecev pa je bilo potrebnih, da so se ta polja spremenila v največje gradbišče pri nas

Le še malo in jedrska elektrarna bo začela poskusno delovati

Posvetovanje o gradnji jedrske elektrarne Krško

V juniju je bilo v Portorožu posvetovanje o gradnji naše prve jedrske elektrarne v Krškem. Prisotnih je bilo približno 400 specializiranih strokovnjakov iz vse Jugoslavije in inozemstva. Prebranih je bilo 22 referatov, vsi so obravnavali problematiko gradnje od začetnega dogovarjanja do sedanjega izrednega stanja. Kot predstavnik gradbenega izvajalca sem v enem izmed teh referatov predstavil izkušnje pri izvajanju gradbenih del. Objavljam izveščaj tega referata z dodatkom osnovnih podatkov elektrarne.

SR Slovenija in SR Hrvatska sta sklenili dogovor o skupni gradnji dveh jedrskih elektrarn za pokritje naraščajočih potreb po električni energiji v obeh republikah. Gradnja jedrske elektrarne Krško, ki je prva v Jugoslaviji, se je začela v času vedno večje potrebe energije na vseh področjih gospodarstva in družbe.

Za najugodnejšega ponudnika je bil izbran izvajalec Westinghouse iz ZDA, ki je ponudil jedrsko elektrarno moči 632 MW. Glavni izvajalec je za montažna in gradbena dela angažiral konzorcij za izgradnjo jedrskih elektrarn. Tudi Gradis je bil kot referenčni gradbeni izvajalec energetskih in drugih industrijskih objektov v Sloveniji član konzorcija in po sposobnosti skupaj s Hidroelektrarnami izbran za gradbenega proizvajalca. V času dogovarjanja proizvajalskih del še ni nikakršne tehnične dokumentacije za objekte NE Krško. Glede na novo vrsto objekta s specifičnimi zahtevami ni bilo možno definirati pogoje v količine

del, takoj pa je bilo potrebno začeti s pripravljalnimi deli. Te razmere so diktirale za nas novo vrsto pogodbe, imenovane »režijska pogodba« ali pogodba »Cost + FEE«. V kratki obliki so elementi te pogodbe naslednji:

— vsa dela morajo biti izvedena skladno z jugoslovanskimi zakoni in standardi

— podizvajalec dobi povrnjene stroške, ki so nastali v času gradnje in so potrebni za realizacijo po zahtevah projekta in terminskega plana

— podizvajalec dobi povrnjene vse svoje indirektne stroške, ki se nanašajo na gradbišče NE Krško

— podizvajalec dobi tudi odstotno nadomestilo, s katerim bo pokrival svoj ostanek dohodka in riziko. Vrednosti za riziko so bile kasneje z aneksom sporazumno izključene iz pogodbe.

Dogovorjeno je bilo, da bomo prešli na fiksno nadomestilo stroškov dela, ko bo dovolj tehničnih in tehnoloških podatkov za izdelavo predračuna.

Moram poudariti, da pogoji gradnje v času nikoli niso bili zreli za prehod na kakršenkoli drugačen pogodbeni odnos z a dela na primarnem sklopu objektov, ki je edini nova vrsta objektov za gradbenega izvajalca. Na tem nuklearnem delu ne samo, da je bilo premalo podatkov, saj je znano, da smo dokumentacijo sproti »požirali« pri izvedbi in smo sploh v začetku zaradi inštalirnega potenciala dela izvajali že v fazah nostrificiranja in izdaje grad-

benega dovoljenja, ampak je bilo vrsto drugih dejavnikov, ki so močno vplivali na potek izvajanja gradbenih del in so izvirali predvsem od glavnega izvajalca del Westinghousea. Nedobavljena oprema, ki bi morala biti vgrajena že v fazi gradbenega izvajanja je izredno povečala tudi kompliciranost izvajanja gradbenih del.

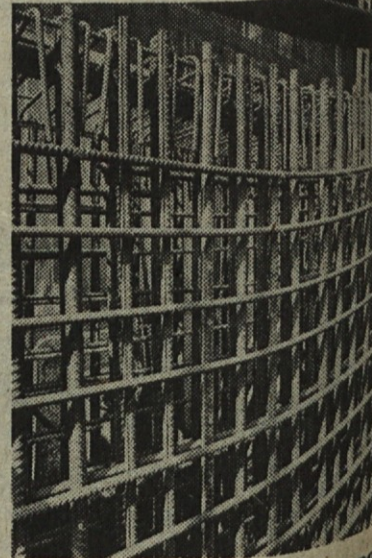
Objekti, ki so klasičnega značaja so se za riziko od nuklearnega dela prevzemali po sistemu enotnih cen ali fiksne cene.

Gradbena operativa na gradbišču se je ves čas sodelovanja pri izvajanju gradbenih del zelo uspešno medsebojno dogovarjala. Gradis je bil odgovoren za nuklearni del objektov, za katerega je bila zahtevana zagotovitev kvalitete, za objekte hladilnega sistema, upravni kompleks z delavnicami in skladiščem ter nekatere druge objekte. Zavedali smo se izredno kratkega pogodbenega roka izgradnje objektov NE Krško, zato smo se potrebno opremili in pripravili na pospešeno gradnjo. Gradbena dela so bila glede na obstoječo problematiko izvedena v najkrajšem možnem terminskem planu in ne morejo biti razlog za kasnitev roka izgradnje. Ta obstoječa problematika, ki je zaviralno delovala na boljše napredovanje gradbenih del je bila v glavnem: — pomanjkanje izvedbene tehnične dokumentacije, spremembe tehnične dokumentacije med samo izvedbo, pomanjkanje v beton vgrajenih delov in opreme, dolgi tehnološki postopki vgrajevanja te opreme zaradi velikih zahtev ter večkrat slaba

koordinacija gradbenih in montažerskih del s strani pooblaščenih oseb ozvalca Westinghousea. Vsa ta problematika je bila vzrok, da je bil vsak terminski plan zelo labilen in se je neprestano menjal.

Premeščanje izvedbe iz elementa element je poleg kasnitev povzročalo tudi slabo izkoriščenost opreme in delovne sile, kar je tudi neposredno vplivalo na stroške. Gradbena operativa je bila nemočna pri takšnih spremembah in je morala organizacijo izvedbe del organizirati v največji meri fleksibilnosti.

Planiranje gradbenih del je bilo zaradi omenjenih razmer zelo po-

Na tisoče ton železa je bilo vgrajeno v objekt v Krškem, na nuklearnem delu pa kar 15.300 ton.

šenj, vse izkušnje so pa koristne, ker bomo dobre še uporabili in jih že uporabljamo na podobnih projektih, slabe pa so nam v poduk.

Gradbena operativa je tudi na izvajanju del prve naše nuklearne elektrarne želela upravičiti zaupanje, ki nam je bilo dano s tem, ko smo bili izbrani za gradbene proizvajalce. Tudi v bodoče se lahko trdno računa na nas in naše partnerje na vseh podobnih projektih kakršnegakoli sistema.

V diskusiji so se predstavniki gradbenih institutov, ki so opravljali kontrolo tekom gradnje, pohvalno izrazili o kvaliteti vseh izvedenih gradbenih del. Omenili so, da so dela izvedena na svetovni ravni in da je malo gradbenih organizacij v svetu, ki bi bila sposobna doseči takšno kvliteto.

Na koncu bom citiral še zaključek posvetovanja o gradbenih delih:

»Vsa specifična gradbena dela so bila vrhunsko izvedena in dosežena je bila maksimalno dobra kvaliteta izvršenih del. Gradbena operativa je pridobila velike izkušnje, in je bila sposobna maksimalno nuditi svoje usluge z tehničnega, ekonomskega in terminskega področja ter področja kvalitete pri izgradnji NE Krško«.

JANEZ NUČIČ

Pri gradnji jedrske elektrarne so bili uporabljeni najsodobnejši tehnološki postopki za izvajanje gradbenih del

memben element pri gradnji. Vsi dolgoročni plani so bili zato praktično le kot konformacija, za izvedbo pa so bili uporabni mesečni in tedenski plani, ki so temeljili na dejanskem stanju na gradbišču.

Primer razlike med planom in izvedbo je razviden iz dokumentacije. Na primer od planiranih količin 68.000 m³ betona, 8.500 t armature, 102.000 m² opaža in 90.000 m³ odrov na nuklearnem delu, smo realizirali po gradbenih knjigah 117.000 m³ betona, 15.300 t armature, 152.000 m³ opaža in 160.000 m³ odrov. Tudi do 60 % povečanje planiranih količin je povečalo problematiko na gradbišču, ki pa je bila vedno bolj ali manj uspešno rešena.

Domača gradbena operativa zelo dobro spremlja razvoj svetovne tehnologije in tudi na jedrski elektrarni so bili uporabljeni najsodobnejši tehnološki postopki za izvajanje gradbenih del.

Od uporabljenih opažev velja omeniti velikotablaste systemske opaže ravnih zidov, krožni plezajoči opaž obodnega zidu reaktorja, opaž betonske kupole reaktorja in drsni opaž. Vso tehnično dokumentacijo za opaže je izdelala lastna priprava dela, posamezne elemente pa so izdelali domači obrati.

V objektu je uzgrajeno betonsko rebrasto železo zahtevne kvalitete ASTM 615 — 72 grade 60 in prerezov 12 do 40

Prve količine betonskega železa so bile zaradi velikih profilov uvožene iz Švice, nato pa se je Zenica sorazmerno zelo hitro vključila v dobavo vsega betonskega železa.

Na tem gradbišču smo uvedli podaljševanje armature s pnevmatskim stiskanjem muf, ki je mnogo hitrejša od varjenja kar nam je pripomoglo k hitrejšemu napredovanju del.

Ves konstruktivni beton na nuklearnem delu je MB 300 + 20 % in je bil laboratorijsko sestavljen v ZRMK v Ljubljani.

Temeljito so bili preiskani tudi vsi osnovni materiali za beton in vsa potrebna oprema za pripravo ter vgrajevanje sveže betonske mešanice. Več podatkov za tehnično izvedbo je v referatu, kjer so v prilogah razvidne tudi nekatere tehnične izvedbe.

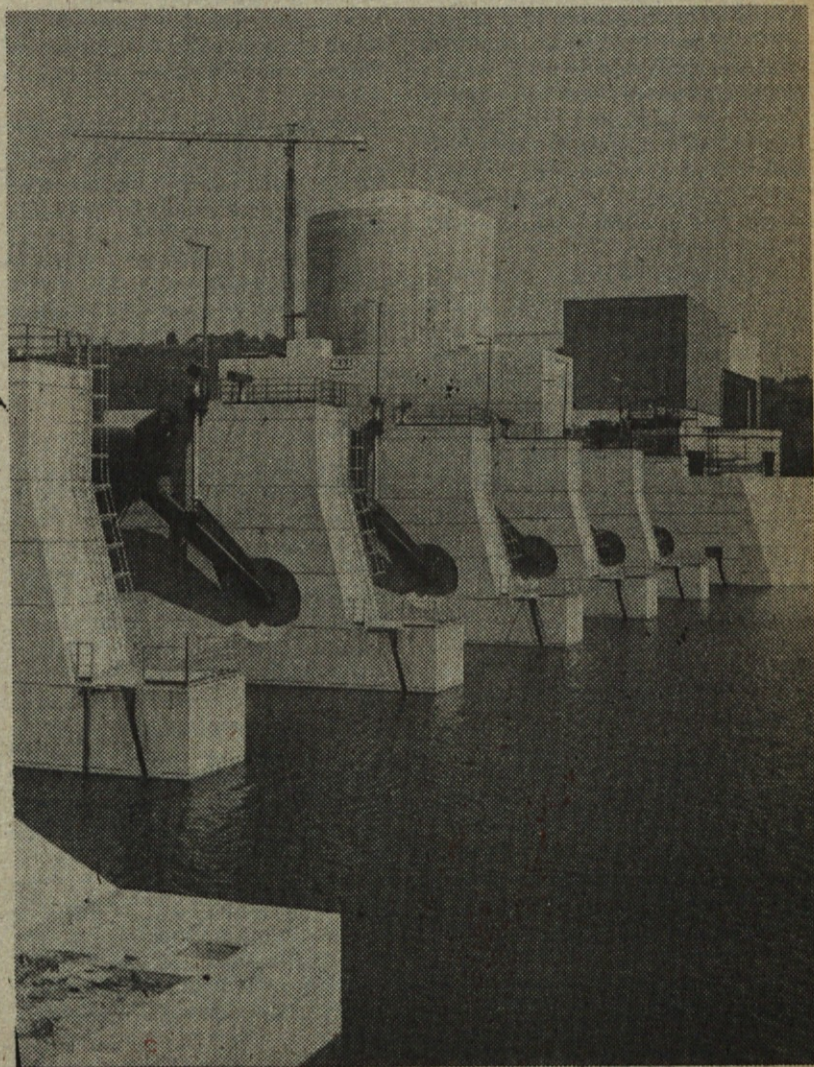
Organizacija izvedbe in kontrole na gradbišču je bila zaradi zahtev »Zagotovitve kvalitete« natančno določena. Upoštevanje določenih in odobrenih pogojev je bilo obvezno, zato je bil kvaliteten uzdelek zagotovljen. Vsako nedoseganje zahtev je imelo posledico odstranitev, zato se je operativno delo izvajalo zelo natančno. Vse zahteve je bilo potrebno sprotno dokazovati, da je bila končna kvaliteta vsakega izdelka zagotovljena. Prav gotovo moram na tem mestu poudariti izredno dobro sodelovanje gradbene operative z našimi instituti ZRMK Ljubljana in GI Zagreb, ki sta ne samo vršila kontrolo izvedbe gradbenih del, ampak sta operativi pomagala pri definiranju in izpeljavi najoptimalnejših tehnoloških postopkov. Tako lahko navedem primere sodelovanja pri izvajanju cca 1000 m³ prepackt betona, ki je bil potreben za zapolnitev prostora med jekleno oblogo reaktorske posode in stopničastim temeljem. Dalje smo v sodelovanju zaradi hitrejšega napredovanja del uspeli tehnološko brez posledic betonirati debelejša masivna betonske bloke od maksimalno predpisane višine 1,5 m. Skupno smo razvili tudi domačo ekspanzijsko malto za zalivanje opreme, ki je bila sicer določena kot tuja dobava.

Seveda ne smem pozabiti tudi službe za varstvo pri delu, ki je na gradbišču urejena s pismenim dogovorom vseh sodelujočih po 17. členu Zakona o varstvu pri delu SRS.

Na gradbišču je bila pooblaščen osebja dolžna pregledati vsak tehnološki postopek, če so bile upoštevane vse varnostne zahteve za delo in vsa delovišča, kjer je bilo skrbeti za odpravo pomankljivosti.

Na zaključku bi potegnil še kratek rezime:

— gradbena operativa je na tem objektu dobila veliko novih izku-

Predstavniki gradbenih institutov so se pohvalno izrazili o kvaliteti vseh izvedenih gradbenih del v Krškem

Gradnja skladišča Kovinotehne Celje

Kovinotehna je z željo razširitve skladiščno-prodajnih kapacitet za vse materiale na kompleksu rezervata skladišč skladno z zazidalnim načrtom INDUSTRIJA SEVER pristopila k izgradnji skladiščne hale II. Celoten kompleks predvidenih skladišč znaša 60.000 kv.m bruto etažnih površin skladišč. Prva skladiščna hala na tem območju v skupno bruto površini 13.200 kv.m je že zgrajena gradilo jo je naše podjetje. Dokončana je bila leta 1975. Sedaj se je investitor odločil, da pristopi k izgradnji dvoetažne delno odprte skladiščne hale II. V tej hali bi kupcem nudili gradbeni material, keramiko, sanitarno keramiko, izdelke barvne metalurgije in drobne količine črne metalurgije, ter kemikalij in talnih oblog.

Po pridobitvi lokacijske dokumentacije se je investitor odločil, da mu večnamensko skladišče II. sprojektira projektantska organizacija IBE Ljubljana. Na osnovi ponudb za izvedbo del je bil za najugodnejšega ponudnika izbran izvajalec del GIP GRADIS Ljubljana TOZD GE Celje. Dela so bila oddana po pogodbi »NA KLJUČ«.

Objekt je gabaritnih tlorisnih mer 120 x 60 m in je dvoetažen. Zasnovan je v treh dilatacijah. Prvi del objekta je odprto skladišče v pritlični etaži in zaprto skladišče v II. etaži v tlorisni izmeri 40 x 60 m. Tla so v višini že obstoječe hale, etaža pa je na koti +4,40 m. Ostala dva dela skladiščne hale sta dilatirana v rastru 60 x 60 m in sta v celoti zaprta. Tla so na koti +1,10 m, etaža pa je na koti +7,40 m.

Med osmi »E« in »G« ter »16« in »17« se izvede zaklonišče za 200 oseb z izhodom izven območja hale.

Celoten objekt je v armirano betonski izvedbi z delno montažno konstrukcijo. Nosilna konstrukcija je v mreži 8 x 10 m v odprtem skladišču, ter 10 x 10 m v zaprtem delu pritličja, v etaži pa 8 x 20 m. Temelji so armirano betonski prizmatične oblike, tlorisne velikosti 4 x 4 m razen dilatacijskih kateri so večji. Nosilni stebri so jimenzij 80 x 80 cm izvedeni iz armiranega betona MB 400. Vzdolžni nosilci so klasično betonirani v MB 300, pravtako prečni nosilci. Ker obstoja zahteva po zagotovitvi prevzema 2 t obtežbe na kv.m je izbran »T« prerez statične višine 100—160 cm. Nosilna konstrukcija etažne plošče nad pritličjem je v celoti monolitne izvedbe. Na primarne »T« nosilce se položijo montažne ponve višine 60 cm na katere nalega armirano betonska plošča deb. 10 cm s korodur tlakom.

Takoj po izvedbi primarnih nosilcev in še pred montažo ponev se je pristopilo k izvedbi nosilnih armirano betonskih stebrov MB 300, dimenzij 50 x 50 cm za prevzem obtežbe in izvedbo strešne konstrukcije, to je potrebno zaradi tega, ker se mora montaža ponev in kompletne

strešne konstrukcije vršiti vsopredno, da se avtodvigalo lahko umika pred montirano konstrukcijo vzdolž hale. Strop v nadstropju je izveden iz armirano betonskih montažnih nosilcev tipa VELO-GRADIS, na vzdolžnih nosilcih »NI 105« razpetine 10 m ležijo strešni »Y« nosilci »NS4« razpetine 20 cm v razmakih 2 m. Vmesne odprtine prekrivamo z ločnimi azbestno cementnimi in posojnimi svetlobnimi ploščami.

Objekt zapirajo fasadni elementi »GRADIS«, kateri so pritrjeni na nosilno konstrukcijo. Do kote +250 so izvedeni armirano betonski parapetni nosilci. Skladišče je osvetljeno v spodnji etaži skozi okna sistema »beneton« z dvojno zasteklitvijo, katera so vgrajena v fasado, sredinski prostori pa z umetno razsvetljavo. V zgornji etaži je osvetlitev s stranskimi okni in skozi strešne elemente.

Vmesne predelne stene v skladišču so zidane z betonsko opeko debeline 30 cm in zafugirane.

Tlaki so izvedeni v pritličju iz armirano betonske plošče debeline 20 cm z istočasnim polaganjem korodur tlaka (TAL-M2) V etaži je enak tlak samo, da je armirano betonska plošča debela 10 cm.

Vsaka od treh dilatiranih hal ima ločen sanitarni voz in stopnišče ter hidravlično dvigalo z nosilnostjo 3500 kg.

Po vsej dolžini hale je na koti +0,00 položen industrijski železniški tir, ki je priključen na obstoječe tire, tako, da je možna dostava materiala tudi po železnici.

Za potrebe skladišča bo zgrajena tudi nova trafopostaja, ker obstoječa ne zadostuje potrebam po električni energiji na celotnem kompleksu.

IZGRADNJA

V marcu 1979 smo pričeli s pravo gradbišča, katera zajema prostore za delavce, to je garderobe in sanitarije, s pisarniškimi prostori, deponijami, tesarsko lopo in pravo žerjavne proge. Dela so bila hitro opravljena tako, da smo 20. 4. 1979 pričeli z izvedbo temeljev.

Z ozirom na tehnologijo montaže, sistemsko delitev objekta na tri dele smo se odločili, da pričnemo najprej z izvedbo odprtega skladišča. Temeljenje poteka brez težav, saj predstavnik Geološkega zavoda dvakrat tedensko pregleda pripravljene gradbene jame za temelje in po potrebi določi poglobitve (do 81 cm). Temeljenje je obsežno delo saj bo v celoti potrebno izkopati 16.000 kub.m zemljine III. ktg., katera se delno odvaža v nasip ali deponijo. V točkovne, pasovne temelje in temeljne grede bo potrebno vgraditi 4500 kub.m betona, za kar bo potrebno montirati in demonirati tudi 5500 kv.m opaža.

Stebri so v pritlični etaži armirano betonski MB 400, dim. 80/80 cm.

Opaženi so s klasičnimi montažnimi opaži vezanimi s pomočjo opažnih vezi, katere zagotavljajo kompaktnost opaža in preprečujejo ukrivljanje »BLED« plošč. Dela na izvebi stebrov potekajo zelo hitro čeprav so stebri višine tudi 7,80 m. Potrebno je zmontirati 4000 kv.m opažev in vgraditi 600 kub.m betona. Z betoniranjem ni bistvenih težav, saj so preseki konstrukcij veliki. Po izvedbi stebrov I. etaže smo pristopili k izvedbi vzdolžnih primarnih nosilcev, tu smo naleteli na prve organizacijske težave pri izvedbi podpiranja nosilca, saj je bilo potrebno podpreti cca 7000 kg/m teže opaža, armature in betona.

Predvideno je bilo podpiranje s klasičnim nosilnim odrom, vendar bi ta dela potekala prepočasi, zato smo se odločili, da podpiranje izvedemo z prenosljivimi nosilnimi slopi, vmesne razpetine pa premostimo z YU—GRADIS nosilci. Druga težava je bila, da bi za ta komplet klasični opaž porabili ogromno rezanega lesu, zato smo se odločili za izdelavo remenatnih nosilnih elementov. Za kompletno izvedbo vzdolžnih nosilcev bo potrebno izdelati 9000 kv.m opažev in vgraditi 3500 kub.m betona MB 300. Po izvedbi primarnih vzdolžnih nosilcev izvajamo še stebre II. etaže na katere nalega montažna konstrukcija. V celoten objekt je potrebno vgraditi tudi 1000 t armature.

MONTAŽNA KONSTRUKCIJA

Montažno konstrukcijo izvaja GIP GRADIS TOZD OGP Ljubljana. Dela na izdelavi elementov potekajo v obratu v Ljubljani v skladu z zastavljenim planom in se z montažo ne kasni. Težav pri izvedbi elementov ni, saj je obrat dobro opremljen. Dela se forsirano opravljajo saj bi radi montažo zaključili še pred zimo, TOZD OGP izvaja tudi dela na celotni kritini.

Montaža bo potekala v treh eta-

pah po posameznih dilatiranih objektih, tako, da bo možno objekt tako tudi gradbeno finalizirati. Vzoredno je potrebno montirati primarne strešne nosilce in »Y« nosilce strehe, ter montažna stropna korita-ponve; tako, da se lahko avtodvigala umikajo iz hale. Montaža in fiksiranje fasadnih elementov bo potekala z zunanje strani.

Po končani montaži bomo izvedli še vmesne prečne nosilce v plošči nad pritličjem. Opaž in podpiranje konstrukcije bomo izvedli s pomočjo pomičnih dviznih opažev.

Celoten tlak v hali (v pritličju in etaži) je izveden iz vakumiranega armiranega betona, kot finalni tlak pa se bo izvedel korodur tlak TAL-M2.

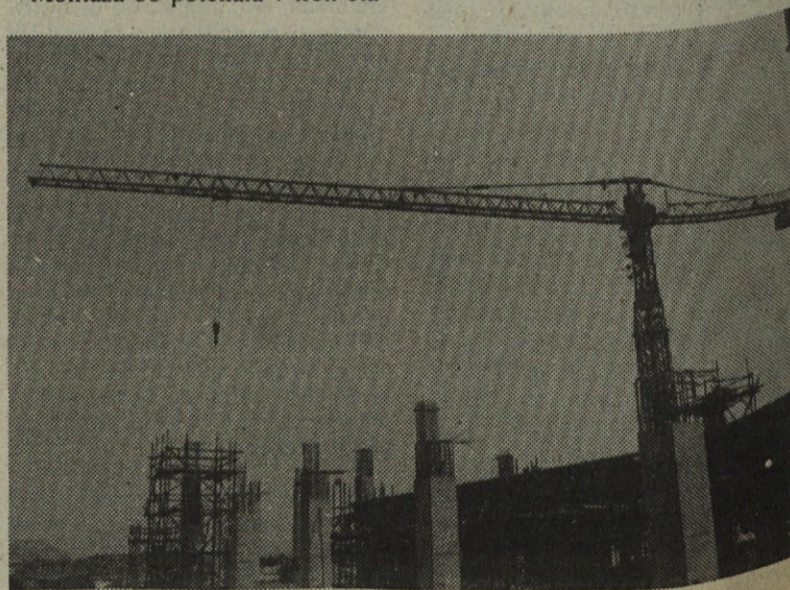
Za toplotno izolacijo strešne konstrukcije se bo uporabil tervol debeline 5 in 8 cm položenim na salonitne plošče katere se pritrdijo na spodni rob »Y« nosilca.

Za potrebe transporta v in iz skladišča bo zgrajen tudi industrijski tir po vsej dolžini skladiščne hale, en tir bo v hali, en pa zunaj. Oba tira sta priključena na že obstoječe železniške tire na tem kompleksu.

Razkladanje in nakladanje materiala na kamione bo možno preko dveh razkladalnih ramp, zgrajena pa bo tudi dostopna rampa za kamione v halo.

Predvidevamo, da bomo uspeli zaključiti vsa pogodbeno delav dogovorjenem roku do 20. 4. 1980. in s tem obdržati tradicijo dobrega in solidnega izvajalca, zlasti z ozirom na to, da sedaj dela potekajo hitro, brez zastojev. S projekti nimamo težav, ker so razumljivi in detajlno obdelani. Dela potekajo forsirano saj je na gradbišču zaposleno 110 delavcev, kateri delo opravljajo v podaljšanem delovnem času. Investitor je s kvaliteto in kvantiteto opravljenega dela zadovoljen, saj sedaj prehitavamo zastavljen plan že za mesec dni.

A. OCVRK

Kovinotehna v Celju

Imamo li radničku većinu u SKJ?

Unazad nekoliko godina malo je bilo opštinskih organizacija SK koje nisu, bar u jednom svom dokumentu, zapisale opredeljenje da će deo svoje organizaciono-političke akcije usmeriti na to da obezbedi radničku većinu u partijskom članstvu. Bila je to, u celini uzev, jedna od važnih akcionih parola u periodu između Dese tog i Jedanaestog kongresa SKJ. Šta u tom pogledu pokazuje najnovije statistike o kretanju članstva SKJ?

Naizgled, na ovom planu nije ostvareno mnogo. Svi statistički podaci čak opominju: na kraju prošle godine u SKJ bilo je 519.052 radnika, odnosno samo 29,2 odsto od ukupnog članstva. Kad se ima u vidu da je punu deceniju ranije, 1969. godine, u članstvu bio približno isti udeo neposrednih proizvođača (nešto čak i veći, 30,7 odsto), ispada da se na putu do radničke većine nije odmaklo — ni korak napred.

Stvari, u životu, nisu ipak ostale sasvim nepromenjene, kako to sugerišu spomenuti približno isti procenti. Pre jednu deceniju, u SKJ bilo je 341.000 članova-radnika. Danas ih ima već više od pola miliona, odnosno za 178.000 (preko 50 procenata) više. To je značajno povećanje, koje govori o većoj spremnosti radnika da se uključe u akciju Saveza komunista.

To što procenti daju statičku sliku rezultat je, dobrim delom, i neprekidnih statističkih kategorija. Uskog gledanja na to ko su, zapravo — radnici. Pod njima se još podrazumevaju isključivo oni zaposleni koji se, u neposrednoj proizvodnji, tradicionalno grupišu u četiri kategorije: nekvalifikovani, polukvalifikovani, kvalifikovani i visokokvalifikovani radnici. A tu se nikada ne uvršćaju oni koji su predradnici, poslovođe, tehničari, inženjeri niti zaposleni u pomoćnim službama. Bez obzira na to što su svi oni najnepo-

srednije upućeni da s radnicima dele sudbino OOUR-a materijalne proizvodnje.

Ako bismo sve ove kategorije zaposlenih trenirali kao pripadnike radničke klase — a takve sugestije nisu usamljene i nisu od juče — slika bi bila drugačija. U Komisiji Predsedništva CK SKJ za razvoj SK i kadrovsku politiku procenjuje se da bismo sa ovakvo izmenjenom statističkom kategorizacijom, koja je sada predmet jedne ozbiljne naučno-političke analize, mogli već sada govoriti o tome da SKJ ima — radničku većinu u članstvu. Ne tako ubedljivo. Reč je o par procenata preko 50 odsto, ali ipak — većinu.

Za sada, međutim, u primeni je stara kategorizacija, i po njoj, još samo daleko od radničke većine u SKJ. I to ne zato što radnici neće u Partiju — za deset godina njihov broj u članstvu povećan je za polovinu — već usled toga što istim tempom, ili i nešto brže, raste prijem daka, studenata, činovnika i drugih kategorija stanovništva.

U stvari, nezavisno od tipa kategorizacije, već se može govoriti da se iz godine u godinu javlja isti raskorak između proklamovanog i prakse: opštinske organizacije SK u svaka od njih uđu s rešenostu da ostvare »prelom« i obezbede »prednost« u prijemu radnika u odnosu na druge socijalne kategorije, a kad sačine godišnji saldo prijema ispada isto: »prednost« su imali djaci, studenti i ostali (sem seljaka).

Zbog svega toga, praksa nudi zabrinjavajuće podatke. Dok, na jednoj strani, u nekim činovničkim sredinama — skupštinskim organima, SIZ-ovima, raznim uslužnim delatnostima — udeo komunista u ukupnom broju zaposlenih prelazi čak polovinu, na drugoj strani od ukupnog broja radnika mnogih OOUR-a materijalne proizvodnje u SK nije ni četvrtina.

S. VUKMIROVIĆ

Krivci za izostanke s posla

Iz zdravstvenih, ali i drugih, često neopravdanih razloga, 56 hiljada radnih ljudi, na primjer, u Bosni in Hercegovini dnevno nije na svom radnom mjestu. Sigurno da ovoliki fond izgubljenih radnih sati utiče da produktivnost rada u ovoj Republici ne prati planska predviđanja.

Kada govorimo o neopravdanim izostancima s posla, ipak ne možemo jasno da utvrdimo čija su oni krivica. Na primjer, kada je riječ o »bolovanju« zdravih; lijepa, ali na žalost

ne tako česta praksa, da u sklopu većih kolektiva, recimo fabrika, rudnika, kombinata, postoje ambulate, sprečava zloupotrebe izdavanja uvjerenja o bolovanju kada to nije potrebno ili bar u manjem trajanju. Kako je istakao jedan delegat iz Zenice na nedavno održanoj sjednici Vijeća Saveza sindikata Bosne i Hercegovine, ljekar treba prvenstveno da zna na kakvom radnom mjestu pacijent radi. Jer, negdje za

(Nadaljevanje na 10. strani)

KAKO RADITI BEZ MATERIALA?

Nova gradjevinska sezona na proljeće počela je za graditelje u znaku starih nevolja. Nagoveštena još u prvim ovogodišnjim mjesecima, nestašica pojedinih gradjevinskih materijala dobija, na samom startu, pune gradjevinske sezone, sve više u zamahu.

Prvi, na inače podužem spisku deficitarnih proizvoda je, po običaju, cement. Nade gradjevinara da će se stanje nešto popraviti, »pokopane« su upravo ovih dana vestima koje su stigle iz cementara. Umesto planiranih 10,5 miliona, ove godine se neće proizvesti više od devet do deset i po miliona tona, što se objašnjava sporim uhodavanjem novih kapaciteta i teškoćama u snabdevanju fabrika

uvoznim repromaterijalima i rezervnim delovima.

U proteklih pet meseci proizvedeno je oko 3,4 miliona tona cementa, što je za četiri odsto više u odnosu na isti prošlogodišnji period. Međutim, računalo se na proizvodnju za deset odsto veću od ostvarene. Ali to nije realizovano zbog razloga koji su već navedeni. Snabdevanje je nešto popravljeno uvozom od 267.000 tona. Prošle godine, na primer, u ovo vreme nije bila uvezena ni tona ovog materijala.

Sve u svemu, potrošači su dobili oko 3,6 miliona tona cementa, što je za 17 odsto više nego godinu dana ranije, ali manje nego što je potrebno. U ovakvoj situaciji, pojave koje obavezno prate nestašicu, već su prisutne: cement se, posebno kada je reč o privatnim kupcima, dobija »preko veze«, preprodaja cveta, špekulanti pune džepove.

Oni koji brinu o snabdevanju ovim materijalom teško se odlučuju na davanje prognoza. Razlog je jednostavan: prognoze su, posebno u poslednje dve godine, padale u vodu. Istini za volju, teško je i davati prognoze kada je investiciona potrošnja naglo »buknula«, pritisak na potražnju povećan, stvorena psihološka i stvaranje zaliha materijala, što je još više zaoštrilo nestašicu.

Slična je situacija i sa nekim drugim gradjevinским materijalom. Posle velikih zaliha u 1976. godini, cigla i crep su se prošle godine, a tako je i u ovoj godini, prodavali gotovo pravo iz peći. Snabdevanje glinenim proizvodima je otežano i zbog preorijentacija nekih proizvođača na proizvodnju betonskih blokova jer im se to, kako kažu, više isplati zbog niskih cena cigle.

Na stovarištima takodje nema dovoljno parketa, belih keramičkih pločica, izolacionih materijala, strujomera. Pojedini od ovih proizvođača smanjuju isporuke domaćim kupcima i te materijale izvoze jer na stranom tržištu ostvaruju veću cenu.

Iako situacija nije ni malo jednostavna, ipak se smatra da nestašica neće u većoj meri da ugrozi planove gradjevinara. Mere koje su preduzete i koje se preduzimaju u republikama i pokrajinama za »kresanje« investicija, odnosno odlaganje izgradnje nekih objekata, smanjiće pritisak kupaca na gradjevinski materijal i time bar donekle stabilizovati ovo tržište.

Draga Rožinović

Iz vojske nam pišejo

Nahajam se u Ulcinju, kjer služim vojaški rok. Rad bi pozdravil vse delavce Gradisa, posebej pa delavce tozda GE Ljubljana Osmana Bjelića, Fehima Polića, Edhema Polića, Ljudomira Petrovića, Semiza Šehića, vse učence in inštruktorje in vse s katerimi smo delali skupaj.

SIFET BULJUBAŠIĆ

V. P. 8940

81366 Vladimir kod Ulcinja
SR Crna gora

Sifet Buljubašić

Pomoć za opremu novorođenog djeteta

Na osnovi II tačke odluke o pomoći za opremu novorođenog djeteta u godini 1979 (Službeni list SRS br. 12-79) uvedena je s 1. 7. 1979. nova oblika pomoći za opremu novorođenog djeteta.

Pomoć za opremu novorođenog djeteta dobije svako dijete, čija majka ima stalno mjesto boravka u SR Sloveniji ili ako je jedan od roditelja zaposlen u SR Sloveniji, bez obzira na dohotke u porodici.

Majka ili otac, koji zahtjeva pomoć za opremu novorođenčeta ima pravo, da se odluči za:

- paket za opremu novorođenčeta ili
- novčana pomoć u iznosu 600.00 dinara.

Pomoć za opremu novorođenčeta se od 1. 7. 1979 »zahtjeva na novom obrascu DZS 8,261 »potvrda o stupnju trudnoće«.

Obrazac je sastavljen iz tri dijela:

- potvrda o stupnju trudnoće,
- izjava podnosioca zahtjeva,
- obavjest TOSAME Domžale.

Prvi dio obrasca »potvrda o stupnju »trudnoće« potvrdi liječnik zdravstvenog doma:

— 60 dana pre očekivanog poroda, za one koji se odluče za paket,

— 30 dna pre očekivanog poroda, za one koji se odluče za novčanu pomoć.

Drugi dio obrasca »izjava podnosioca zahtjeva« **obavezno** ispuni buduća majka, koja ima stalno mjesto boravka u SR Sloveniji, odnosno buduću otac, koji ima status radnika u SR Sloveniji, ako buduća majka živi u drugoj republici ili pokrajini i ne dobiva takvu pomoć u svojoj republici.

Tako će morati ubuduće **roditelji iz drugih republika**, odnosno pokrajina zahtjevati pomoć za opremu novorođenčeta na obrascu DZS 8,261, koji važi u SR Sloveniji.

K tome obrascu biće potrebno za roditelje iz drugih republika obavezno priložiti potvrdu o statusu, kojega imaju u SR Sloveniji, i potvrdu nadležne zajednice za dječju zaštitu, da buduća majka, koja živi u drugoj republici ili pokrajini ne dobiva takvu pomoć.

Uvođenjem standardnog paketa moguće je pomoć za opremu novorođenčeta dobiti samo na podlozi

obrasca, koji važi u SR Sloveniji, zato vam savjetujemo, da nabavite obrasce DZS 8,261) priloži izvod iz matične knjige rođenih.

Rok za zahtijevanje pomoći za opremu novorođenčeta je **najviše 3 mjeseca** računajući od dana djetetovog rođenja.

Hoćemo li stezati kaiš?

Bitka za stabilizaciju privrednih tokova u punom je zamahu. Neki početni rezultati u ovoj godini deluju ohrabrujuće, a ponegde se već mogu čuti i glasovi da je bitka dobijena. Tako se ističe da je konačno počelo sporije da raste zahvatanje za opštedruštvene i zajedničke potrebe, a učešće privrede u dohotku u prvih nekoliko meseci ove godine poraslo je za više od jednog procenta. Izvoz je počeo da raste, uvoz da opada. Raste posle dužeg vremena i akumulacija. Očito je da je politička bitka za stabilizaciju dobijena, to pokazuju tokovi u nekim oblastima u kojima su se neželjene tendencije uporno zadržavale. Akcije SKJ, SSJ i drugih subjektivnih snaga konačno su naišle na plodan teren.

Medjutim, bitka u celini još je, čini se, daleko od kraja. Ne treba zaboraviti nedavnu ocenu Predsedništva CK SKJ da odlučnih promena nabolje, dakle, onakvih koje ne dovode u sumnju konačan rezultat, još nema ni na jednom sektoru bitnom za stabilizaciju. Ponegde se stoga čuju glasovi da će se kaiš ponovo morati drastično stezati, očekuju se nove administrativne mere s najvišeg vrha, a već donesene tumače se kao početak ovog neželjenog procesa.

Bitku za stabilizaciju, kao i poslednje mere saveznih organa ni u kom slučaju ne treba tako shvatiti. Poznato je da su gotovo svi tokovi u privredi i njihovo uređivanje u rukama republika i pokrajina. Doneto je niz društvenih dogovora i samoupravnih sporazuma čijim bi doslednim primenjivanjem administrativne mere trebalo da izostanu. Dogovori se, medjutim, ne poštuju, pa se pomenute mere javljaju kao nužno zlo. Mere nisu selektivne, odnose se podjednako na sve, pa njihovo delo ima i loših posledica. Predstavnici Saveznog izvršnog veća ističu, medjutim, da će mere prestati da važe onog momenta kada društveni dogovori u pojedinim oblastima budu doneti, a oni već postojeći počnu da se primenjuju. Ne radi se dakle o prinudnom stezanju kaiša, jer je očigledno da ga neracionalnim ponašanjem u mnogim oblastima stežemo sami sobi

Jako su izražene težnje da se opravdanja za sopstvene slabosti traže svuda pre nego u svojoj sredini. S druge strane, u ocenjivanju sopstvenih rezultata privrednici se retko upoređuju sa drugima, pa tako i mnogi, objektivne okolnosti koje nas okružuju i dodatne unutar zemlje, subjektivne slabosti se javljaju kao dodatni problem koji je izgleda i nešto teže prevazići. Kako inače objasniti već godinama spor rast produktivnosti rada iako se zna da se na strano tržište mogu probiti samo oni najproduktivniji. Zbog čega je produktivnost u nas poslednjih godina rasla i nekoliko puta sporije u odnosu ne zemlje sa kojima imamo razvijene ekonomske odnose i čiji svaki dolar, marku, franak, plaćamo i po nekoliko puta više od njegove stvarne vrednosti? Sigurno je već sada da će doprinos produktivnosti rada rastu društvenog proizvoda na kraju tekućeg planskog perioda biti znatno ispod planiranog. Čuju se već zahtevi da se o ovom problemu nešto kaže in sa najvišeg nivoa, a zaboravlja se, pri tom, da se zaista ne može reći više od onoga što je već rečeno na Jedanaestom kongresu SKJ i Osmom kongresu SSJ. Ističe se uz to i potreba proučavanja produktivnosti rada, pa se znanje odriče i onima koji su već u tome postigli izuzetne rezultate.

Kakvo je to znanje onda potrebno?

Očigledno je dakle da nedostaje mnogo više konkretnog rada u svakoj sredini i to bi ubuduće trebalo da bude osnovna orijentacija. Dok je iskorišćenost kapaciteta između 75 i 78 odsto, a ponegde i manje od 50 odsto, dok se gubici u radnom vremenu mogu meriti i stotinama miliona radnih dana, dok se rasipa na jednoj strani mora se stezati na drugoj. To se odnosi na sve oblike potrošnje od investicione do neprirodne koja se konačno mora dovesti u sklad sa stvarnim privrednim kretanjima. Jer, slabljenje akumulativne sposobnosti privrede ne može da traje dugo. To je sečen je grane na kojoj se sedi, a ta grana u našem slučaju nije baš toliko ni debela.

V. DŽETAN

Krivci za izostanke s posla

(Nadaljevanje z 9. strani)

manju povredu ruke, na primjer u rudniku, potrebno je duže bolovanja, nego ako istu povredu ima nastavnik u školi.

Prednost ambulantni uz kolektiv je svakako i na štednji radnih sati koji se gube obilazeći zdravstvene ustanove u radno vrijeme, lutajući za nalogima i uvjerenjima iz jednog zdravstvenog centra u drugi.

I rad samih zdravstvenih ustanova i službi svakako zaslužuje pažnju kada se analizira problematika izostajanja s posla. Razvijanje preventivne zdravstvene zaštite, u cilju očuvanja zdravlja i radne sposobnosti radnika, od prevashodnog je značaja. Da bi se zdravstvena zaštita slabosti u zdravstvu, značajno je razvijanje i SIZ-ova zdravstva, čvršće povezivanje delegata sa delegatskom bazom i samoupravnim organima, kako bi se, više nego do sada,

ostvario uticaj udruženog rada na ovu vitalnu oblast. Preispitivanje i usaglašavanje samoupravnih dohodovih odnosa u zdravstvu, u sklopu sa ZUR-om, svakako će doprinijeti efikasnijem, kvalitetnijem in ekspeditivnijem pregledu i liječenju pacijenata. Na efikasnost iskorišćavanja radnog vremena značajan uticaj ima i radno vrijeme zdravstva. Savez sindikata Bosne i Hercegovine vodio je akciju za uskladjivanje radnog vremena zdravstvenih organizacija, kao i finansijskih, pošta, dječijih obdaništa, sa potrebama radnih ljudi i građana. Za sada, rezultati su djelimični.

Izostanci s posla, produktivnost rada i zdravstvena zaštita očito su u tijesnoj vezi. Iz toga proizilazi obaveza svih društvenih faktora da se ove djelatnosti usaglasu i da se time ublaži gubljenje dragocjenih radnih sati.

Biljana Đeranić

Gosti iz ČSSR navdušeni v našem domu

Vsakoletna izmenjava učencev med Gradisom in Bytostavom iz Ostrave je bila povod, da so se vezi med delovnimi organizacijama še poglobile. Od ideje do izvedbe ni bilo potrebno toliko naporov in v letošnjem letu je prišlo do prve izmenjave letovanja naših in njihovih delavcev. Res je, da število 45 delavcev oz. njihovih članov ne pomeni kakšnega turističnega rekorda, zato pa je bilo za ene in druge nadvse zanimivo in prijetno. O bivanju naših delavcev v ČSSR lahko berete v drugem sestavku tega časopisa, v tem sestavku pa lahko preberete nekaj vtisov naših gostov, iz ČSSR, ki so bivali v našem počitniškem domu v Poreču.

Ing. Kvet Brezina: »V Jugoslaviji sem tokrat že drugič. Pred desetimi leti sem bil v Makarski in priznati moram, da ste napravili čudovite stvari. Tu mislim predvsem kot gradbenik, saj sem se v pretežni meri zanimal za tovrstne objekte. Tudi na splošno menim, da se je izredno povisal tako družbeni kot osebni standard. Zares veliko ste zgradili v tako kratkem času. Mislim, da delim mnenje vseh, tako članov moje družine kot ostalih članov, ki so prišli k

vam na letovanje, da se bodo še dolgo spominjali prijetnega bivanja pri vas. Občutek, da smo dobrodošli na vsakem koraku nam veliko pomeni. Zato še enkrat iskrena hvala tov. Cepušu, ki je v veliki meri pripomogel, da je do tovrstne izmenjave zares prišlo.«

Irena Targoszova: »Niti slabo vreme, ki nas je pozdravilo na poti k vam, nam ni moglo skaliti dobrega razpoloženja, ki je vladalo že pred prihodom. Velike želje in upi marsikaterega delavca so se končno uresničili. O lepota vašega Jadrana so se lahko prepričali na lastne oči. Vtisi s katerimi odhajamo domov so zares enkratni. Upamo, da to ni bila zadnja takšna izmenjava, saj bi radi, da bi se tovrstne prijateljske vezi med našima delovnimi organizacijama še poglobile.«

Mnenje vseh je bilo podobno že opisanim izjavam. Vsi so bili navdušeni še posebno takrat, ko je prišel v njihovo sredino tov. Cepuš, ki je znal ustvariti zares enkratno vzdušje. In tako je bilo tudi ob slovesu, ko so se misli vsakega posameznika prepletale s prisrčnimi zahvalami za enkratne počitnice, ki so jih preživeli pri nas.

mk

Zahvalne besede Irene Targoszove

Del našega razstavnega prostora

Prisotni tudi na jubilejnem sejmu

Tako kot že vrsto let, smo se tudi tokrat udeležili jesenskega mednarodnega velesejma v Zagrebu, ki letošnji slavi poseben jubilej — 70-letnico.

Na 300.000 kv. metrih razstavnih površin je razstavljalo nad 5000 razstavljalcev iz 60 dežel od tega kar 32 dežel v razvoju. Med razstavljalci je bilo tudi preko 1500 domačih delovnih organizacij združenega dela med katerimi seveda ne manjka tudi Gradis.

Tokrat so se predstavili naši kovinski obrati iz Ljubljane s standardnim programom (ročni skreper, betonarno, krožno žago, prekladalno posodo) ter novo ko-

mandno kabino za betonarne. Kovinski obrati iz Maribora so predstavili dozirno mešalni sklop za asfaltne baze.

OGP je predstavil svojo drobno betonsko konfekcijo, pod njihovo montažno halo pa smo imeli z novimi panoji lepo urejen prostor za poslovne razgovore.

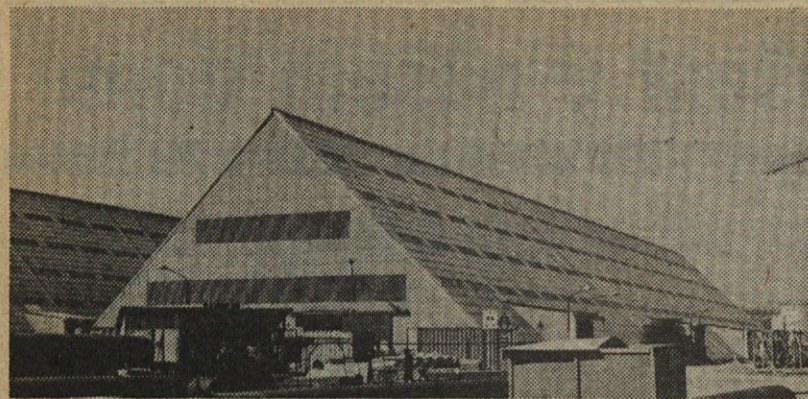
Upamo, da bodo tako kot v prejšnjih letih poslovni razgovori, ki so bili vodeni na sejmu, uspešno pomagali k pridobitvi novih naročil za vse izdelke iz našega proizvodnega programa dejavnosti in tako upravičili vsakoletno sodelovanje na velesejmu.

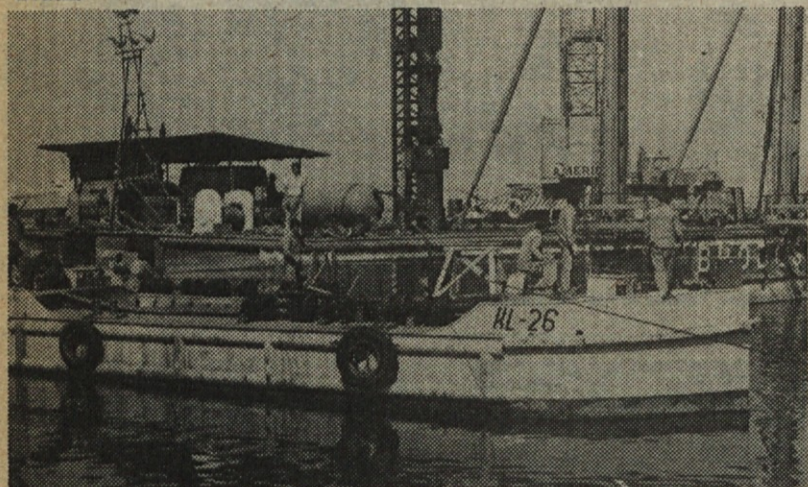
Ob snidenju s tov. Cepušem je bilo vzdušje zares prisrčno

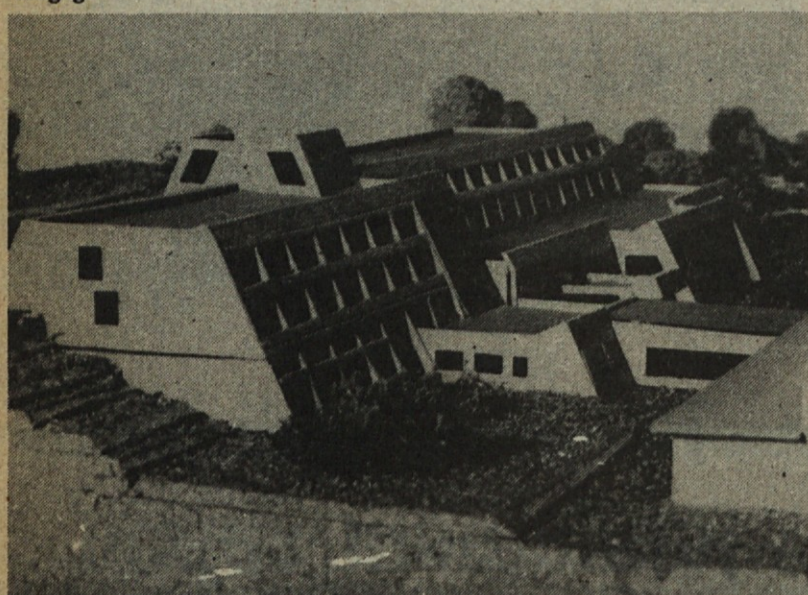
Družina Brezina na oddihu

Kole varijo pod CO₂ v bližini skladišč za sipke tovore, ki jih je delal prav tako Gradis

Plovilo, ki našim delavcem nadomešča gradbišni prostor, tovarnjak in še kaj drugega

V Strunjanu je naša koprška TOZD že gradila pred leti in takrat je zrasel nov objekt za naše borce in vojne invalide. Sedaj smo v neposredni bližini začeli delati drugi del tega kompleksa, na sliki pa je maketa bodočega objekta

Temeljni kamen za nov dom je položil prekaljeni borec in revolucionar Luka Leskovšek

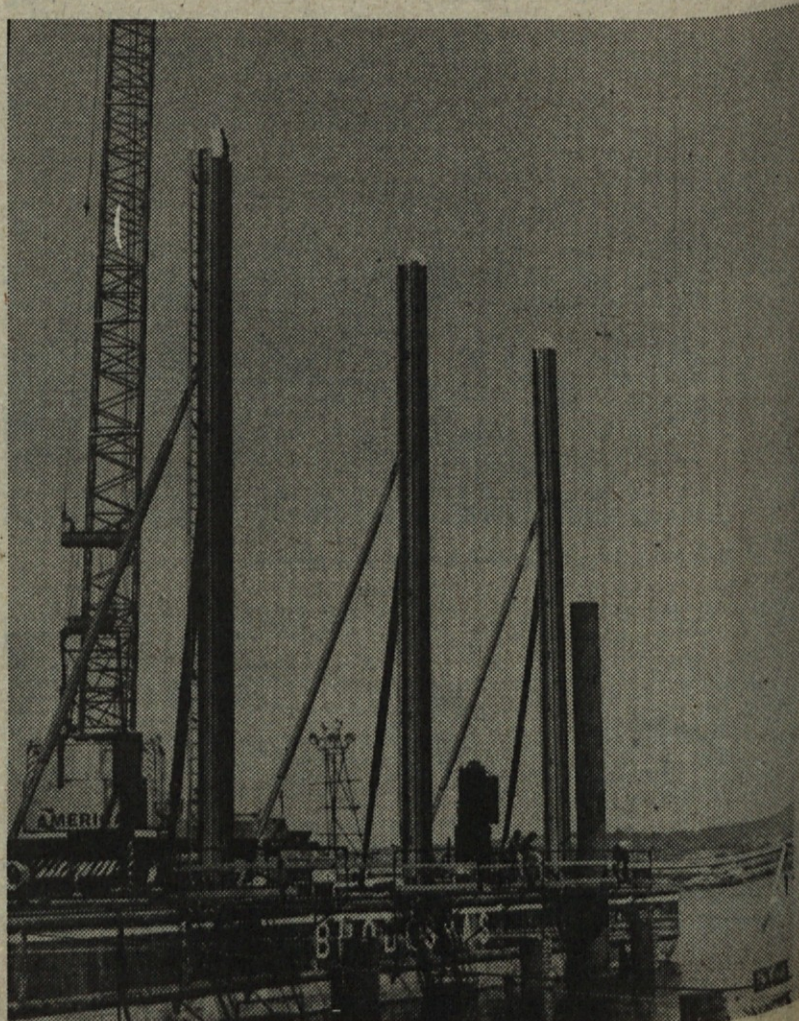
BILI SMO NA

V Luki Koper gradimo že dalj časa in od tistih prvih začetkov do danes je nastalo na tem prostoru veliko objektov, ki so delo Gradisovih delavcev. Tu smo pridobili vrsto izkušenj, ki so nam pomagale, da uspešno nastopamo pri podobnih delih tudi drugod — kot na primer v Baru v Črni gori.

Trenutno gradimo obalo za sipke tovore, ki bo

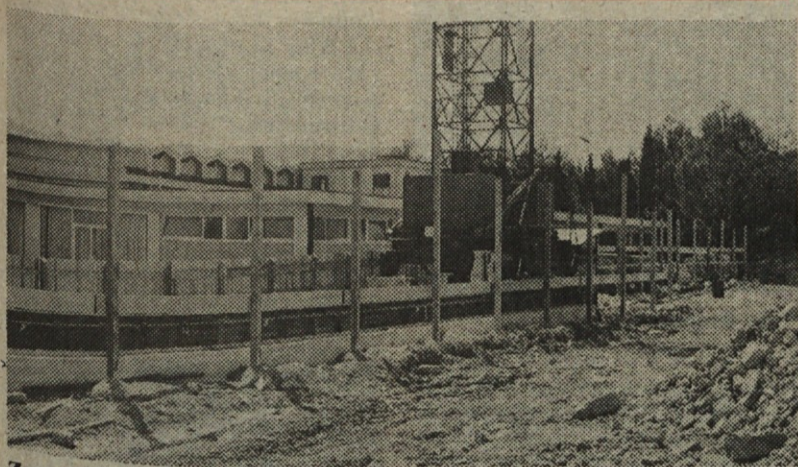
Tam, kjer bo stal nov hotel za naše borce, sedaj »kraljujejo« taki nakladalci, bagerji in seveda tovarnjaki, kmalu pa jih bodo nadomestili naši delavci — zidarji

Plovni objekt z nameščenimi vodilji za zabijanje kolov

KOPRSKEM

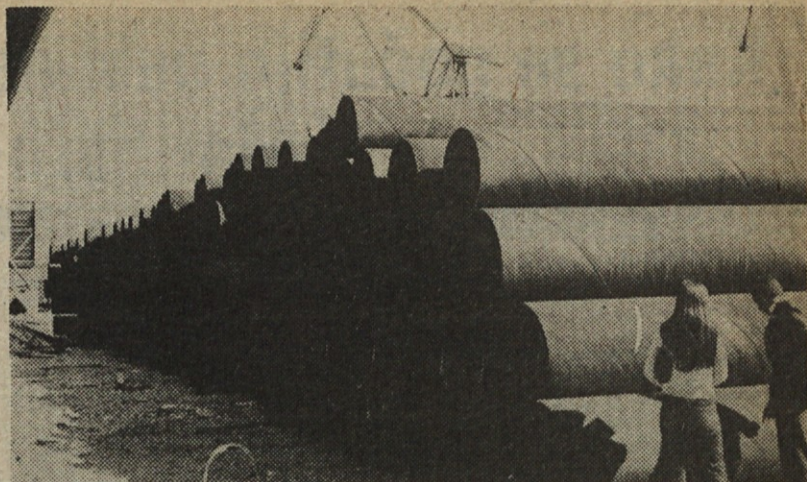
koprsko pristajalno obalo še nekoliko podaljšalo. Čeprav so že navajeni takih gradenj pa koprskim gradisovcem ni lahko pri tem delu. Težko je namreč delati na in v vodi, podnevi in ponoči in do pred kratkim tudi na precejšnji vročini. Vendar — navez raste in ko bo objekt končan, bodo koprski gradisovci zopet lahko potrdili, da za njih nobena težka gradnja ne predstavlja oviro.

Zaenkrat lahko na gradbišču vidimo le zemeljska dela, vendar bo objekt do konca novembra 1980 že končan

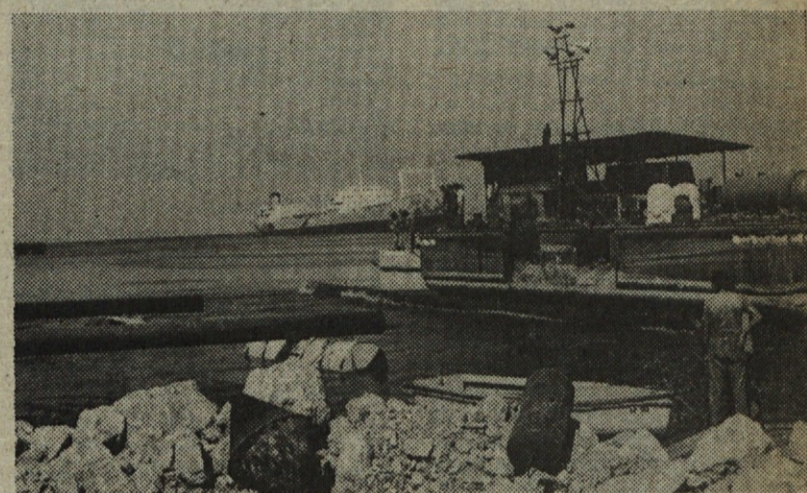
Nameščanje prve sekcije kola

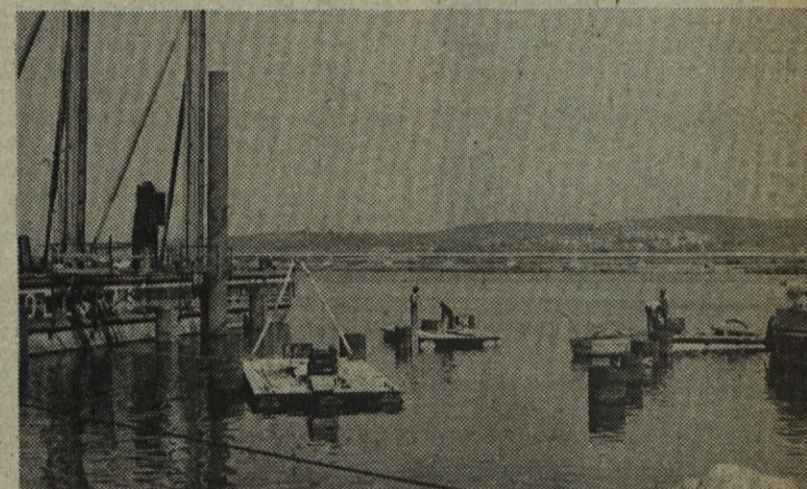
Tukaj čakajo cevi $\varnothing 812,8 \times 12,5$ mm za pripravo kolov, ki jih bodo zabili v morsko dno

Take konice privarijo na konec kolov

Spuščanje zaprtega kola v morje do plovnega objekta

Koli so zabiti — treba jih je le še obdelati in zavariti rebra

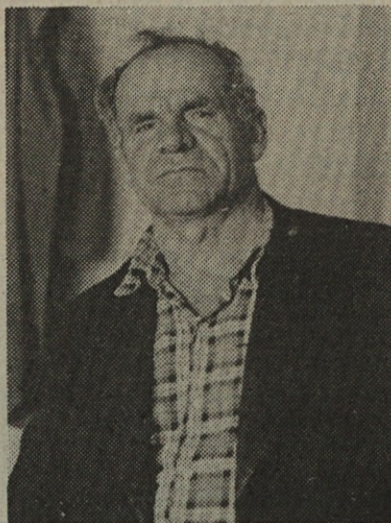
Kako se počutijo naši delavci v samskih domovih v Mariboru in Ljubljani

Maks PERUŠ, Maribor: »Snažilke, ki čistijo naš samski dom se resnično potrudijo, da bi le-ta bil vedno čist. Toda, kadar se pogovarjam o nečistoči v samskem domu je problem na drugi strani. Nekateri resnično ne znajo paziti na red in čistočo in v tem slučaju je vsak trud vseh ostalih zastonj.

Hrana je v domu, vsaj zame, dobra. Porcije so obilne in hrana je

se razlikuje kao dan i noć i upravo zato se nerado sjećam tih godina koje sam proveo u barakama. Mislim, da bi svi u Gradisu morali angažirati sve svoje snage kako bi što prije izgradili bar još jedan samski dom i omogućili radnicima, koji sada stanuju još uvijek po barakama, normalne uvjete za stanovanje, jer jedino tako možemo očekivati, da će se radnik maksimalno potruditi na poslu. Ako stanovanje nije uređeno kako treba, onda je i nezadovoljstvo tim veće.«

Josip PODGORELEC, samski dom Bavdkova Ljubljana: »Očitno

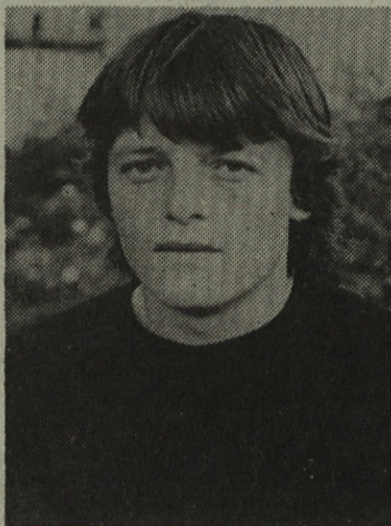

Pejo Božanović

što je u zimi dom premalo zagrijan. Mi stariji ljudi teže podnosimo hladnoću nego mladi i upravo zato bi predložio upravi doma da u zimi malo manje štedi i malo više loži.«

Stjepan KEŠAR, samski dom Kvedrova, Ljubljana: »V samski dom sem prišel marca, (tega leta) saj sem prej stanoval v Domu učencev na Kvedrovi, tako da mi način življenja v domu ni bil neznan. V Domu učencev smo imeli večji red glede prihodov v dom in glede večernega življenja. V samskem domu smo bolj svobodni, saj vsakdo lahko pride spat kadarkoli, vendar mora paziti, da ne kali miru ostalim stanovalcem.

Naš dom je zgrajen pred štirimi leti, tako da je tudi komfort v njemu večji. Na vsakem nadstropju imamo po dve kuhinji, v kateri vsakdo lahko kuha, saj so v kuhinjah štirje štedilniki, vendar največkrat ne delajo vsi, ker so pokvarjeni. Te kuhinje nekoliko odtehtajo pomanjkljivost lastnega obrata družbene prehrane. Mislim, da to ne bi smela biti

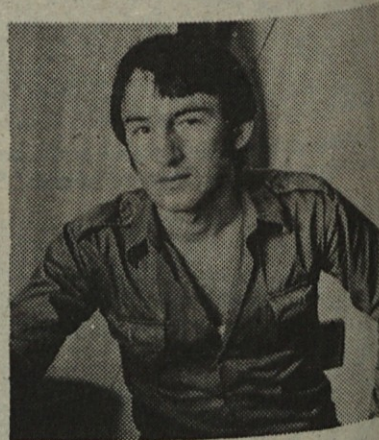

Stjepan Kešar

trajna rešitev, kajti ostali naši domovi nimajo teh kuhinj in je zato situacija še toliko težja.

Naš dom je izredno čist in življenje v njemu je ugodno. Za to se imamo zahvaliti največ našemu upravniku tovarišu Šariču, ki ima izreden občutek za vodenje samskega doma, in smo z njim vsi zadovoljni.«

Viktor MARINOVIČ, Maribor: »Moje mišljenje je, da disciplina u domu nije baš najbolja. Često se dogodi, da neki radnici dođu pijani kasno noću u dom i tada ostali ne možemo u miru spavati. Više puta u pravo ti najmanje paze na čistoću u domu. Imam osjećaj, da je previše

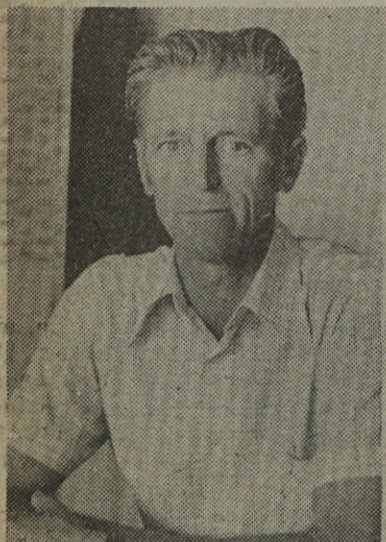
Marinović Viktor

bučna uglavnom srednja generacija. Tu je još problem televizije. U našem samskom domu imamo vrlo star televizor na kojem je slika dosta slaba, a osim toga na njega ne dobijemo nijedan drugi program osim Ljubljane — prvi program. Zato bi bilo nužno nabaviti novi televizor, da bismo mogli gledati sve programe i da bi slika bila bolja.

Hrana je premasna. Ja razumijem, da fizički radnik mora dnevno dobiti određenu količinu kalorija, ali sam protiv toga da je hrana tako masna. Drugim prigovorom na hranu stvarno ne bih imao.

Naš samski dom je već stariji, pa je tako građen prema tadašnjim normativima, koji su propisivali četiri radnika u svakoj sobi, a to je ipak malo previše. Potrebe po ležajima u sobama jesu, ali zato predlažem, kada se bude napravio novi samski dom, da bi iz naših soba izbacili po jedan ležaj i tako omogućili humaniji smještaj našim radnicima.

Mislim, da bi se i kupatila u domu mogla malo bolje urediti. Naime, jako je slaba rasvijeta u kupatilu, tako da se navečar skoro ne vidimo kupati.

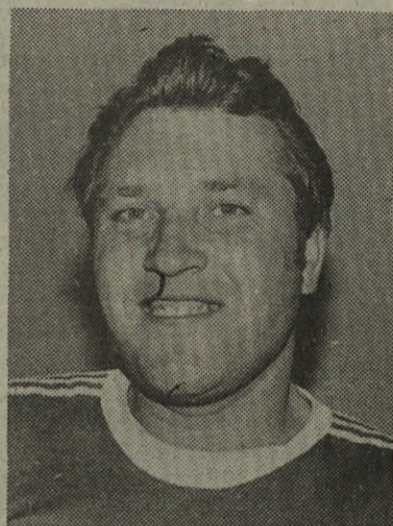
Maks Peruš

zadosti raznovrstna vendar so nekateri ljudje preveč zbirčni in jim nobena hrana tukaj ni dobra. Hrana je namenoma močnejša, saj takšno hrano tudi rabimo, da bi potem lažje delali, kajti naše delo je težko in precej izčrpa telo.«

Ignac MUNDAR, samski dom Kvedrova, Ljubljana: »Četrnajst godina sam stanovao u barakama na Koželjevoj, a kada je bio napravljeno ovaj dom preselio sam se u njega. Ako upoređujem život u barakama i u domu moram kazati, da

Ignac Mundar

Josip Podgorelec

je, da ima Gradis premalo prostora v samskih domovih, saj morajo nekateri delavci še vedno stanovati v barakah na Koželjevi. Stanovanjski pogoji v teh barakah niso najboljši, kar nam ponazarja tudi pomanjkanje prostora v domovih. Tako so v našem domu na Bavdkovi iz obeh dnevnih sob naredili sobe za stanovanje, ostala pa nam je samo ena dnevna soba v pritličju, v kateri imamo nameščen televizor.

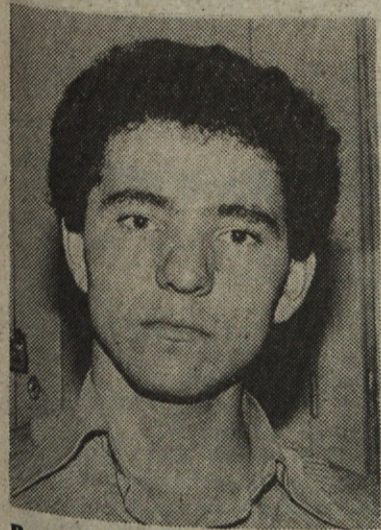
Drugi problem je v tem, ker v našem domu nimamo čajne kuhinje. Včasih bi si človek tudi skuhal čaj ali hrenovke, spekel jajca in podobno, vendar take možnosti nimamo in je verjetno tudi ne bomo imeli, ker ne vidim, kje bi lahko postavili takšno čajno kuhinjo. Zato se moramo vsi hraniti v restavracijah, ki so izredno drage, ali pa biti na suhi hrani.

Sicer je življenje v našem domu kar lušno. Vsi stanovalci se dobro razumemo, tako da zelo redko pride do kakšnih nesporazumov. Čistoča v samskem domu je tudi izredna.«

Pejo BOŽANOVIČ, Maribor: »Ja živim već sedam godina u ovom samskom domu na Studencima. Uglavnom sem zadovoljen sa svim, jedino nisam zadovoljan zbog toga

Većina nas, koji stanujemo u sobama, koje su okrenute prema ulici, smeta buka koja dolazi sa ulice, tako da jako slabo možemo spavati. Pod našim prozorima već rano ujutro počnu voziti teški teretnjaci cestnog poduzeća i tako nam ometaju san. Neko vrijeme je bilo govora, da će ta ulica biti slijepa i time zatvorena za saobraćaj, ali od toga zasada ništa.

Borivoje ZEKIĆ, samski dom Misljeva, Ljubljana: »Sedam mjeseci sam zaposlen OGP i isto toliko vremena stanujem u samskom domu na Mislejevoj. Brzo sam se navikao na život u domu i upoznao većinu ostalih stanara. Sa svima se jako dobro razumijem.

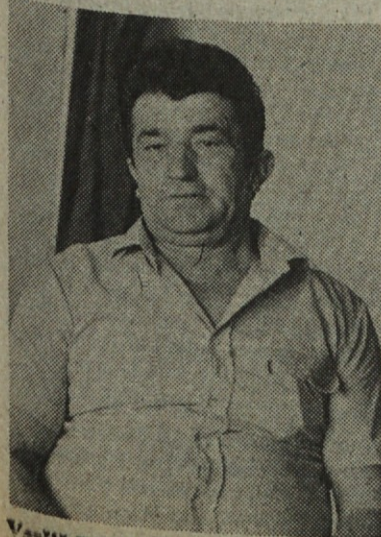

Borivoje Zekić

U samskom domu sam sa svima zadovoljan, čistoća je uredu, posteljinu nam redovno mijenjaju svaki tjedan, jedino je veliki nedostatak doma što nema kuhinje.

Franjo VERŠIĆ, Maribor: »U domu sam već 19 godina, tj. gotovo od samog početka, tako da mi je taj samski dom postao već drugi dom. U domu sam uvijek samo do petka, jer svaki petak poslije službe idem kući. Upravo zato mi se čini, da je stanarina u domu preskupa. Ja moram plaćati jednako — 450,00 dinara — kao onaj koji je stalno u domu.

Hrana je dobra za onoga koji jede sve. Oni koji su suviše probirljivi uvijek će imeti nešto za reći protiv

hrane koju pripravlja u domu, ali ja mislim, da takva hrana mora zadovoljiti svakoga.

Marjan SPORIŠ, samski dom Bavdkova, Ljubljana: »Kar se tiče čistoće u domu nimenih pritožbi. Vsi moramo pušćati čevlje v prtljicu v posebni sobi za obutev in potem gremo v copatah v svoje sobe. To mi se zdi edino pravilno, saj bi v nasprotnem primeru dom bil manj čist ali celo umazan. V pravilniku doma je zapisano, da lahko upravnik doma tovariš Mlakar vsakega, ki hodi v čevljih v domu, kaznuje globo po 100,00 dinarjev. Tudi največji nasprotniki čistoće, ki so hodili po domu v čevljih, so se hitro spametovali, ko so morali plaćati večkrat po 100,00 dinarjev. To bi bil dober recept tudi za ostale domove.

Velika pomanjkljivost celotnega ljubljanskega področja pa je v tem, da Gradis v Ljubljani nima lastne menze, v kateri bi se lahko hranili vsi Gradisovi delavci. Kajti hrana v restavracijah je izredno draga, živeti samo ob suhi hrani pa je zelo nezdravo. Če bi se tudi vprašanje prehrane uredilo, potem bi bili z življenjem v samskih domovih pravgotovo vsi bolj zadovoljni.

Marjan Sporiš

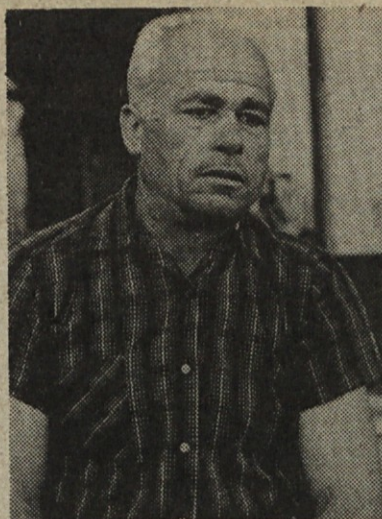
Cim prej bi tudi morali rešiti vprašanje gradnje samskega doma, saj še vedno preveć naših delavcev živi v barakah na Koželjevi. Pred časom se je veliko govorilo o gradnji samskega doma v Rapovi jami, sedaj pa je vse tiho.

Petar FERENC, Maribor: »Ja lično sam zadovoljan i dobro se osjećam u domu. O čistoći ne bih imao drugo reći, nego samo to, da je neki ne znaju cijeniti i čuvati.

Hrana je uglavnom dobra i raznovrstna, samo nekima paše jedna, a drugima druga tako da uvijek svi nisu zadovoljni.

Sa svima u domu se razumijem, tako sa mladima kao i sa starijima.

Čamil SALKIĆ, samski dom Kvedrova, Ljubljana: »Sedam godina radim u Gradisu, a dvije godine stanujem u samskim domovima na Kvedrovoj. Što se tiče čistoće, reda, osoblja koje radi u domu i stanara ne bih imao nikakvog prigovora. Sa

Čamil Salkić

Jedino sam nezadovoljan radi toga što u Gradisu nemamo uređene društvene prehrane i to je po mom mišljenju najveći problem. Za toliko tozdovala koliko ih imamo u Ljubljani bila bi neophodna vlastita društvena prehrana, koja bi sa svojim cijenama bila dostupna svim zaposlenim u Gradisu. Upravo zbog toga što nemamo svoju kuhinju i menzu imamo mi u našem domu na svakom kotu po dvije kuhinje. Ali to nije najbolje riješenje. Umoran čovjek teže se odluči za kuhanje, a pitanje je i to, koliko ko ume skuhati. Često puta već toliko preglednim čekajući, da se hrana skuha, da poslije toga niti nemam najboljeg apetita za jelo. Osim toga u kuhinji zna biti više puta gužva, pa treba najprije čekati na red, a i čistoću u kuhinji ne znamo svi jednako održavati. Upravo zato, a i zbog toga što su radnici u ostalim domovima u još težem položaju, jer nemaju niti kuhinje, pa se moraju hraniti po restoranima ili jesti suhu hranu, predlažem, da se što prije riješi pitanje prehrane izgradnjom vlastite menze, koja bi zadovoljavala potrebe svih zaposlenih u Gradisu.

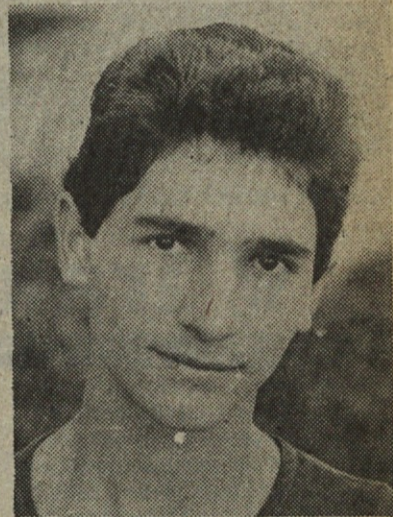
Inače u domu lijepo živimo. Imamo svoj kućni savjet doma u kojem su po dva predstavnika svakog sprata, tako da na tim sastancima rijašavamo problematiku u domu.

Još jedan problem vezan je za naš dom. Put koji vodi do našeg doma je jako uzak i namjenjen je samo za dostup do doma. No međutim i stanari okolnih blokova upotrebljavaju taj put da bi si skratili vožnju do glavne ceste. Automobili se jako teško mimoilaze na tom putu, a ne vode računa ni o nama pješacima.

Martin MIHOCI, samski dom Kvedrova, Ljubljana: »Često puta u razgovoru sa radnicima ostalih poduzeća povedemo razgovor o prehrani. Kad ja kažem da radim u Gradisu, svi me pitaju, misleći da mi imamo svoju kuhinju, kakva je hrana kod nas. Ja im tada odgovorim, da mi uopće nemamo vlastite kuhinje. Najčešći komentar kojega čujem zatim izgleda nekako ovako: »Stvarno je nashvatljivo, da tako

vlastitu menzu, a takve menze imaju i mnogo manja poduzeća od Gradisa.

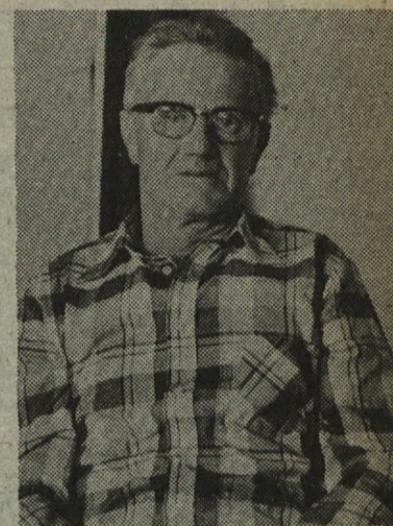
Drugi problem na kojeg bi htio ukazati je nedostatak sportskih objekata za sve domove Gradisa u Ljubljani. Kada bi se na tom području dalo nešto napraviti povećala bi se mogućnost rekreacije, koja nam je svima neophodno potrebna.

Martin Mihoci

Ivan FURJAN, Maribor: »Imam občutek, da smo stariji delavci, ki stanujemo v samskem domu manj zahtevni in bolj skromni od naših mlajših sostanovalcev. Jaz sem že 23 let pri Gradisu in 19 let živim v tem samskem domu na Studencih.

Prej smo spali še po šotorih in barakah. Po zimi nas je zeblo. Kopali pa smo se, tako da smo segreli vodo na pečki, ki smo jo uporabljali za ogrevanje barake. Današnji mlajši delavci pa naredijo že cel problem, če slučajno en dan ni tople vode in podobno.

Ivan Furjan

Nekateri godrnjajo nad hranu, kolikor se spominim, mi včasih sploh nismo imeli tople malice in je vsak prinesel s seboj svojo mrzlo, ali pa je kar bil cel dopoldan lačen. Zato mladina danes ne bi smela biti tako nestrpna, saj se bodo stvari počasi spremenile na boljše, kar je tudi edino pravilno. Vendar je treba do takrat znati tudi malo potrpeti.

Odlaganje sidrov v Tigrisu za vezanje pontonskega sestava

Nepenjanje kablov za nosilec

V Iraku dobro napredujemo

V začetku julija sem odpotoval kot član komisije za prevzem izdelave in montaže mostnih nosilcev v Irak. Ostali člani so bili tov. Andrej Jež, ing. Božo Šef in Franc Marinčič. Tako kot vsi naši predhodniki, ki so zaposleni na izgradnji mostu preko Tigrisa pri Amari, smo tudi mi potovali z letalom Boeing 727 iz Beograda v Bagdad.

Na letališču nas je že čakal gradisovec Krmek z Iračanom Man-om. Poleg nas treh so dopotovali tudi novi kuhar Petrovič in strojnik Draksler.

V razgovoru z ing. Kositrom, ki nas je čakal v Bagdadu, nam je bil predočen položaj našega podjetja v odnosu do iraških institucij, s katerimi imamo poslovne stike pri grad-

nji, pri testiranju posameznih elementov gradnje, pri dobavi materialov itd. Kaže, da so morali predstavniki naše znanstvene institucije močno orati ledino, da so bile osvojene evropske norme pri temeljenju. Seveda problemov še vedno ni bilo konec in s tem tudi ne dela našega predstavnika.

Na pot proti Amari smo se tako podali šele naslednje jutro. Kolesnice so se zaradi hude vročine, ki je omehčala asfalt, zarezovala v cesto. Vozili smo se po ravnini ob Tigrisu, kjer je viden vpliv človekove roke. Prepletena je z namakalnimi kanali in nasipi, ki vodijo Tigris skozi žejno deželo. Tam, kjer ni Tigrisa, ni zelenja, ni palm, pač pa samo suha zemlja in pesek. Čim bolj smo se odda-

ljevali do Bagdada, tem manj je zemlja deležna človekove pomoči, tem revnejša je.

Naš avtomobil Chevrolet je bil opremljen s klimatsko napravo, ki nam je nudila dosti ugodno počutje in skrbi za naš prehlad in nahod. V mestecih skozi katera smo se vozili nam je vzbudila pozornost velika razlika med revščino in bogatstvom: lepe vile in življenje neposredno na cesti. Med vožnjo smo večkrat naleteli na črede kamel in ovac.

Med mestecem Kuto in Amaro nam je Krmek pokazal mesto, kjer se je smrtno ponesrečil naš sodelavec ing. Sobočan.

Ob mraku smo prispeli na gradbišče, kjer so nas sprejeli gradisovci: ing. Pukšič z ženo Zdenko, Prosen,

Kos, Horvat in drugi. Takrat so ravno betonirali peti sčeber opornika.

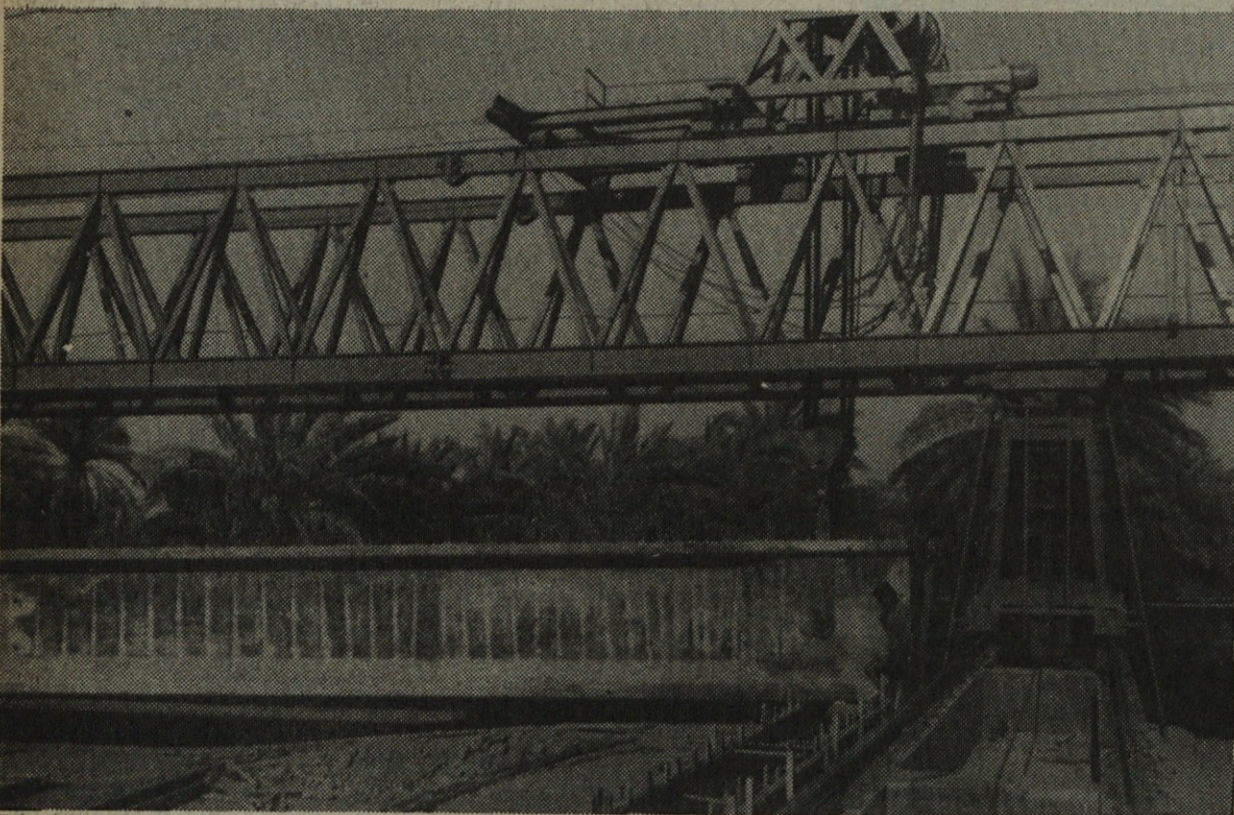
Z Andrejem sva se nastanila v eni od škofjeloških barak. Skrbelo me je, kako bo s spanjem v tej vročini, saj so vroče tudi noči, posebno če zaveje iz Perzije vroč puščavski veter. Na najino zadovoljstvo so spalni prostori primerni, opremljeni s klimatskimi napravami.

Naselje je lepo urejeno. Vsi se trudijo, da bi pridobili kakšen kvadratni meter zelene površine, toda do sedaj jim kljub zalivanju to še ni uspelo. Škofjeloške barake kljubujejo občasnim hudim viharjem, vendar so že vsi člani kolektiva viseli po strehah, da jim le-teh ne bi odneslo. Le zaščita oken in vrat ni bila primerna, saj se je nabiral po tleh dnevno debel sloj rdečega prahu.

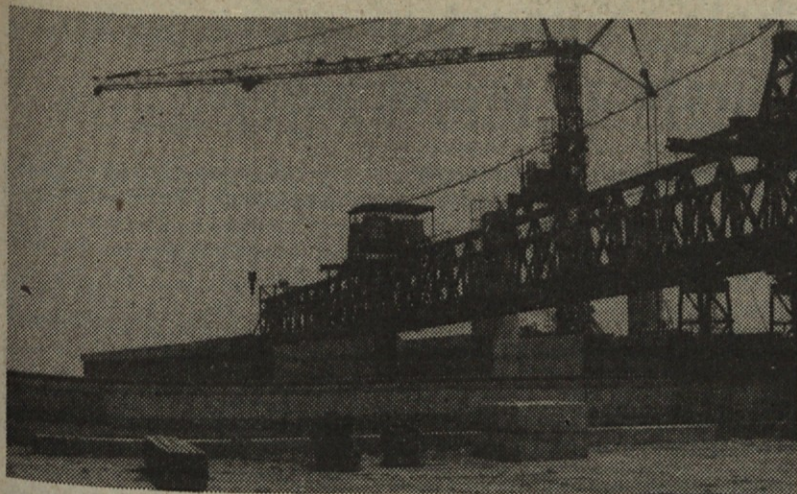
Voda v naselju je odlična. Iz blatnega Tigrisa z domala 1/4 peska in zemlje je voda popolnoma očiščena, in bakteriološko zaščitena z ultravioletnim sevanjem. Na nekaj mestih so po naselju nameščene tudi naprave s pipami za hladno vodo, ki jo hladijo. Te naprave je postavljaj v zimskem času s skupino švicarskih monterjev naš ing. Vrhunc.

Tako je nastala baza za postavitve naselja, bivanje in obstoj kolektiva. Jedilnica je organizirana kot samopostrežba. Hrana je bila dobra. Manjkalo je sicer zelene solate, zato pa je bilo dovolj paradižnika in ostalega. Sokove smo dobili brezplačno, po mili volji. Včasih se je zataknilo pri pivu, takrat pa je bila nejevolja tu. Novega kuharja Petroviča, ki je dopotoval z nami, so vsi hvalili, saj je poizkusil tudi s peko kruha. S takojšnjim kruhom niso zadovoljni, čeprav se je meni zdel kar dober, le oblike je bolj čudne, kot da bi bil naraven iz ostankov testa brez kvasa.

V oddaljenosti okoli 300 metrov preko zaščitnega nasipa Tigrisa je upravna baraka in delovni plato za izdelavo in deponijo nosilcev ter armature. Na platu med vsekem

Prvi nosilec je izdelan in vsi so si oddahnili

Pogled na kanale za izdelavo prednapetih nosilcev

palmovega gaja je že bila postavljena montažna konstrukcija, ki je dala delovišču industrijski videz. Tudi napenjalna korita z modelom in vso napenjalno opremo so že bila gotova. Tu se nahaja tudi betonarna, laboratorij, servisna delavnica, skladišče cementa, rezervnih delov in pisarne neposrednega tehničnega vodstva. Takoj za deponijo nosilcev so opravljali delavci Geološkega zavoda na zadnjih pilotih levega obreznega opornika.

V smeri Tigrisa tik na obali se nahaja testni pilot. Ves je bil obdan s skladovnico težkih profilov, bolj podoben pagodi, kot pa delu naših gradilsovcev. Ko sem so ogledoval profile na njemu, ki bi prišli v poštev za ojačitev pontonskega sestava, me je odvrnil od tega Krmek, češ: »Preveč smo delali na njem, podnevi in ponoči, da bi ga sedaj rezrezali!« Tu se je oblikovala vstopna viza za nadaljevanje del in pogoji za bodoče napredovanje.

Veliko bi lahko govorili o tem lastnem pilotu, saj so se mučili na njemu vsi: od prof. Savina, projektanta ing. Veršnjaka, vodje gradbišča ing. Pukšiča pa do delovodja Horvata, Krmeka, Potočnika in vseh drugih. Trud je bil poplačan s priznanjem, da se dela lahko nadaljujejo več ali manj po prvotni zasnovi. Upamo, da niso bili vsi ti dokazi odločilni le za ta most, pač pa še za katerega v prihodnosti.

Na obali je urejena tudi pristaniška nakladalna rampa. V Tigris sedaj polagajo sidra za bodoči navez pontonskega sestava, ko bodo pilotirali na četrtem in šestem stebrišču. Sedanjno rečno pot med predvidenim šestim in osmim stebriščem bodo morali namreč preusmeriti med četrto in šesto stebrišče. Po delih na štirici i šestici se bodo premaknili na pilotiranje šestice in osmice.

Sedaj je Tigris nizek. Plovba je možna le v matici. Zato bo šele kasneje mogoče premakniti vodne poti. Med premikom je pontonski sestav nasedel, kar pomeni, da je globina tu le 1,5 do 2 metra. Pingvini, katerega upravlja strojnik Vidmar Anton, se je moral premakniti iz enega konca pontona na drugi, da se je le-ta osvobodil blata Tigrisa.

Na drugi obali Tigrisa je tudi delovišče. Posekan je bil cel gaj palm, tako da je delovišče vsek med deteljivimi palmami, katerim daje življenjski cilj prav Tigris. Le dvesto metrov od obale je že konec življenja. Tukaj, na tej obali, orje ledino strojnik Čizmešija s svojim bagrom Fiat Allis in buldožerjem Fiat Allis. Zemljo mora očistiti korenin palm in pripraviti podlago za nasip.

Naša skupina je prišla na gradbišče z nalogo, da bi izdelala prvi nosilec, po trdi tehnološki postopek izdelave in montaže nosilcev ter pomaga pri reševanju tehničnih in organizacijskih problemov. Pri samem betoniranju nam je bil v pomoč še strokovnjak Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij ing. Žnidaršič iz Maribora.

Prilava modela, napenjalne napenjanje kablov in vse ostale priprave so potekale brez težav. Zataknilo se je pri cementu. Ni ga bilo ne za pilote ne za nosilce. Zato smo postajali nervozni. Ta čas smo opravili druga dela kot: izolacijo silosov cementa s trstiko. Bratusek je že napejal vodovod za tehnološko vodo, ki bo močila nosilec v času zorenja. Kos je postavil s svojo skupino vse za učinkovito delovanje vibratorjev.

Na intervencijo Pukšiča nam je guverner v Amari dodelil 14 ton cementa, namenjenega družbenemu sektorju. S tem cementom smo zabetonirali nosilec, ob prisotnosti obeh nadzornih (g. Šihana in g. Horkyja) ter ga naslednji dan razopazili. Nosilec je bil lep, brez pripomb. Oddahnili smo se in nosilec predali v nego Horvatovim delavcem, ki so ga morali čuvati pred pripekajočim soncem še tri dni. Takrat smo popustili in porezali kable ter opravili dvig in transport nosilca v polje deponije.

V času našega bivanja na gradbišču v Amari so nas obiskali tudi: glavni direktor ing. Skulj, ing. Kositer in Jernej Jeršan. Na sestanku kolektiva je bilo marsikaj rečeno tudi s strani šoferjev. Predvsem so se pritoževali zaradi vročine. Kabine še vedno niso bile opremljene z klimatskimi napravami. Zaskrbljeni smo dobili uvozno dovoljenje le za pet takih naprav, katere naj bi dobili iz Kuwaita. Čeprav smo zafosili za osem

In še zanimivost: Tu je bil nekoč raj, kjer sta živela Adam in Eva. Sedaj je to le še krajevna znamenitost

klima naprav. Zato bodo brez njih ostali nakladači, valjarji in avtomeshalci. Najhuje je na tovarnjakih, ker ne morejo imeti odprtih oken, zaradi prahu, ki ga dvigajo. Bilo je tudi pripomb, ker ni bilo dodatka za delo v prahu in vročini.

Nekaj je tudi upravičene nostalgije, saj imajo doma otroke, žene, dekleta, svojce. Na splošno pa je mogoče trditi, da je kolektiv zdrav, da ga preveva skupna misel — čimprej in čimbolje opraviti delo. Pri vsej se odraža pripadnost podjetju.

Vsi so le nekoliko zaskrbljeni za stroje, na katere naj bi v bodoče prišli tudi šoferji Iračani.

Tehnik Tomažin, pomočnik Pukšiča, je pojasnil zastoje na zemeljskih delih, zaradi česar bo potrebno uvesti dvoizmensko delo in okrepiti vzdrževalno službo. Vsi so privolili v te organizacijske ukrepe z obljubo, da gre po 6 mesecih dela vsakdo na dopust v domovino, da se povsod, kjer je to možno, čimprej uredijo klimatske naprave itd.

Drugi dan po betoniranju nosilca se nam je že zelo mudilo. Božo je

moral zaključiti še vse zapisnike, Andrej opaviti še vrsto organizacijskih navodil v zvezi z zemeljskimi deli in cementom.

Ob zaključku tega prispevka želim poudariti, da je bila moja želja prikazati čimbolj objektivno stanje razmer in počutja, ki vladajo na našem gradbišču. Naši delavci so ustvarili svojo kolonijo in se trudijo, da bi si ustvarili življenje čim udobnejše in lažje. Uredili so si tudi igrišče za vsakodnevno večerno tekmovalstvo v nogometu, ob petkih pa prireajo piknik v neposredni bližini naselja. Če bi kazale finance bolje in bi bilo dovolj cementa, bi si napravili bazen. Z zaposlenimi Iračani se tudi dobro razumejo.

Delavcem, ki se bodo v bodoče odločili za delo v Iraku, povem, da sta gradbišče in preskrba zgledno urejena. Za mladega tehnika ali ekonomista je tu šola, kjer se lahko učijo samostojnosti. Zato vsem pionirjem, ki so tamkaj utirali pot našemu podjetju, čestitam in cenim njihovo delo.

Franc Marinčič

Zakaj takšna skromnost

Letošnji, že deseti sejem obmejnega gospodarstva, kot so nadeli ime bivšemu sejmju »Primorska razstavlja« je kljub povečanemu številu razstavljalcev po kvaliteti precej nazadoval. Lahko bi rekli, da so bili prostori, razen nekaj redkih izjem, izredno skromno opremljeni. Med ogledom sejma se v obiskovalcu vzbuja občutek, da je bilo organizatorju najbolj pomembno, da zapolni sejmski prostor ne glede na koncept oz. sejmski program.

In v tej »krošnjarski« razstavi smo tokrat sodelovali tudi mi. Verjetno je bilo naše sodelovanje na tej sejmju prvo in zadnje, vsaj dokler ne bo vodstvo sejma ubralo kakšno drugačno pot v zvezi z organizacijo in smernicami razstavljenih eksponatov. Tudi v prihodnje smatramo, da

ni vedno pomembno naše sodelovanje »za vsako ceno«, temveč bi bilo ob vsakokratni prijavi potrebno razmisliti o smotru in namembnosti posameznega sejma.

V letošnjem letu smo sodelovali že na celi vrsti sejmov in treba je priznati, da se kvaliteta popravljala iz leta v leto, predvsem pri manjših in specializiranih sejmih. Res je tudi, da imajo vsi organizatorji mnogo boljše pogoje za razstave in sejme kot Primorci, saj je edino v Kopru kar v šolskih prostorih. V kolikor hočejo v Kopru popraviti oz. izboljšati sejmske usluge, bo v prvi vrsti potrebno najti bolj ustrezen prostor. Še sreča, da je bila tudi naša predstavitev bolj skromna, tako kot je bila na celotnem sejmju.

Montažna prednapeta betonska hala — konstrukcijska novost iz mariborskega biroja za projektiranje

V kratkem se bo v Mariboru začela gradnja večnamenske dvorane. Na natečaju, ki je bil razpisan za to dvorano, je prvo nagrado dobil Biro za projektiranje iz Maribora.

Kateri elementi so bili odločujoči, da je prva nagrada pripadla vašemu biroju smo vprašali direktorja biroja tovariša Ačanski Vukašina dipl. inž. gr.?

»Naš načrt za to večnamensko dvorano, ki bo stala na Taboru v Mariboru, smo popolnoma prilagodili načrtovalnim pogojem, ki so zahtevali objekt, v katerem bi bile možne množične manifestacije športnega, kulturno-zabavnega in političnega značaja (športne aktivnosti — tekmovalni in rekreacijski šport, kulturne prireditve s pevskimi in plesnimi ansambli, zborovanja, kongresi ipd.).

Dvorana bo lahko sprejela 4500 obiskovalcev za kulturne in politične prireditve. Na športnih prireditvah bo prostora za 2000 do 2500 gledalcev, razen pri boksu, ki bo sprejel do 5000 obiskovalcev. Eden najbolj omejitvenih pogojev, ki smo ga mi zelo uspešno premagali je bila vsota, s katero naj bi zgradili predvideno dvorano — 130 milijonov dinarjev. Po končanem obračunu nam je uspelo ostati celo nekoliko pod zahtevanim zneskom.«

Kaj je botrovalo temu, da ste uspeli zadovoljiti vsem zahtevam, ki so bile postavljene v natečaju ter da ste ostali pod zahtevano vsoto 130 milijonov dinarjev?

»Ta uspeh smo dosegli zato, ker smo predvideli neko konstrukcijsko novost za to vrsto gradnje: dvorano bomo gradili (zaradi zahtevnosti dela je skoraj sigurno, da bo dvorano delal Gradis) s cenejšimi konstrukcijskimi elementi — to je s prednapetimi betonskimi montažnimi elementi z lepljenimi nosilci, ki omogočajo drugo novost (podobne v Jugoslaviji ne najdemo): takšno stropno konstrukcijo, ki dovoljuje gradnjo

dvoran kot v nekakšnem podstrešju (vendar kljub temu 4 metre visokih!). Tako bo mariborska večnamenska dvorana imela druge dvorane nad glavno dvorano in so zato odveč stranski objekti okrog glavne dvoranske ploskve.«

Kakšnemu namenu bodo služile dvorane na podstrešju nad glavno dvorano?

»V dvorinah pod streho smo načrtovali prostore predvsem za kongrese in kulturne prireditve. Ta večnamenski prostor pod streho bo deljiv s premičnimi stenami in namenjen za seminarje, tiskovna srečanja ob večjih prireditvah, sestanke, likovne razstave in ipd.

Poleg tega bodo zgoraj delavnice za popravila, klimatske naprave in vse oblike za vse prostore v dvorani. Ti zgornji prostori bodo dobivali naravno svetlobo skozi svetlobne odprtine na ravni kovinski strehi. Nato višino bo možno priti z dvigali, montiranimi med dvema nosilcema, v srednjem nosilcu pa bo glavna pešpot navzgor.«

Ali lahko na kratko orišete funkcionalno namembnost te dvorane?

»Spodnja osnovna ploskev dvorane bo segala tri metre pod nivo terena. Poleg glavne dvorane bodo tu še naslednji prostori: shramba za orodje in rekvizite, skladišče dodatne opreme, garderobni prostori, sanitarije, sobe za trenerje in sodnike, sanitetna soba in bife. Dvorano bo možno na vsakih 15 metrov širine deliti in na ta način napraviti 3 igrišča za razne športne dejavnosti. Vsak na ta način napravljen sektor bo možno posebej ogrevati, kar bo seveda zmanjšalo stroške uporabe dvorane. Cela dvorana bo umetno osvetljena in sicer tako, da bo v njej možen TV prenos. Poleg tega pa bo možno osvetliti vsak del dvorane posebej, saj jo ves sistem osvetljevanja v dvorani obdelan računalniško.«

Ali je res, da bo v tej dvorani možno tudi predvajanje celovečernih filmov?

»Maribor bo v tej dvorani dobil tudi kinodvorano, ki bo največja v Sloveniji. Iz reporterskih kabin bo namreč možno projicirati filme na platno, ki bo nameščeno nad delom tribune. Takrat se bo glavna dvorana spremenila v kino dvorano, ki bo imela kar 3000 sedežev.«

Kako se bo dvorana prostorsko vklopila med že obstoječe objekte?

»Dvorana bo stala na vogalu Koresove in Ulice Gorkega, v sosesčini umetnega drsališča, ki naj bi ga v bodočnosti zgradili na severni strani dvorane. Po dograditvi dvorane bo poleg nje nastal tudi nov trg, ki se bo imenoval Trg herojev. Načrtovali smo tudi možnost povezave z drsališčem, ker bi s tem Maribor lahko postal prireditelj večjih športnih tekmovanj.

Dostop v dvorano bo takšen, da bo možno priti vanjo celo s tovarnjaki, poleg tega smo predvidevali tudi posebne rampe za invalide v vozičkih.

Dvorana bo imela tri izhode, tako da jo bo možno zelo hitro izprazniti — izračunali smo, da bo lahko v treh minutah zapustilo dvorano kar 4000 obiskovalcev.«

Kako hitro bi bilo možno narediti tako montažno halo?

»Izračunali smo, da je dograditev hale možna v pol leta zaradi montažnega postopka, ki sem ga že prej opisal. Montažne železobetonske elemente bomo vozili iz Pobrežja. Ker so ti elementi dokaj težki, smo tudi že preučili vse dovodne poti od Pobrežja do Tabora.«

Gre torej za celo vrsto novosti pri gradnji takšnih objektov?

»Takšen prijem, kot smo ga predvideli mi pri gradnji mariborske večnamenske dvorane je resnično konstrukcijska novost pri nas, in zato smo tudi tehnologijo izdelave in konstruktorsko zasnovo te hale zaščitili z patentom.«

C. PAVLIN

Albinu v slovo

Mnogo prezgodaj se je od nas poslovil naš zvesti sodelavec in kolega Albin Vehar, ko se je 22. 8. 1979 tragično pretrgalo njegovo mlado življenje. Neizmerno nas je presunila kruta in žalostna vest, da ga nenadoma ne bo več med nami.

Pred 26 leti se je rodil delavskim staršem, ki so ga vzgajali v trdnega in poštenega državljana. Po končani osnovni šoli se je izučil za zidarja, vendar ga je želja po znanju gnala naprej. Ob delu je končal srednjo gradbeno šolo in se kot mlad gradbeni tehnik pred štirimi leti zaposlil v naši TOZD in že na samem začetku pokazal veliko mero požrtvovalnosti pri samem delu in kolegijskosti do sotovarišev.

Prav zaradi njegove prizadevnosti in pripravljenosti za vsestransko družbeno in politično delovanje je bil izvoljen za predsednika naše osnovne organizacije sindikata. Kot zaveden komunist je deloval v samoupravnih organih in s svojim delom pripomogel h krepitvi samoupravnih odnosov v TOZD.

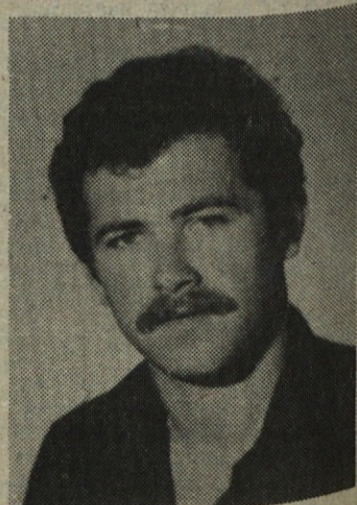
Zapustil nas je v trenutku, ko je bil v največjem zagonu svojega dela; za njim je ostala velika praznina in težko se bomo sprijaznili z dejstvom, da ga je neizprosno smrt iztrgala iz našedolovne sredine in iz rok mlade

družine, na katero je il tako ponosen in ki bo še toliko težje prebolela izgubo mladega moža in očeta.

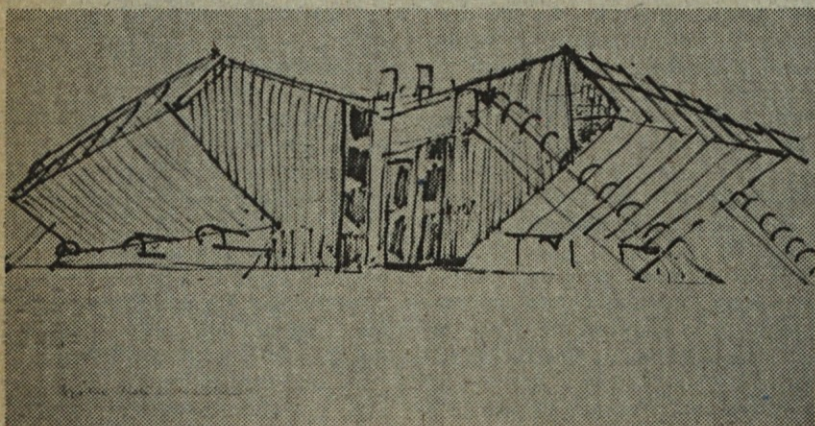
Veliko bi lahko še napisali v čast njegovemu spominu, vendar številni venci in velika udeležba na njegovi zadnji poti sta dovolj jasni pričji, koliko smo delavci koprškega Gradisa cenili pokojnega tovariša.

Ohranili ga bomo v lepem spominu, njegovim pa še enkrat izrekamo globoko sožalje.

Sodelavci iz
TOZD GE KOPER

Albin Vehar

Športna hala v Mariboru

Sklepi samoupravnih organov O sklepi samoupravnih organov O sklepi samoupravnih

TOZD LIO Škofja Loka

SKLEPI

XX. redne seje delavskega sveta Gradis TOZD LIO Škofja Loka, ki je bila dne 27. 7. 1979

Točka 1.

Sklepi XIX. in XX. redne seje bodo pregledani na prihodnji seji.

Točka 2

Sprejme se periodični obračun za I. polletje 1979 s predlagano delitvijo dohodka in čistega dohodka:

din

Celotni prihodek	115.869.274,45
Porabljena sredstva	78.608.637,79
Dohodek	37.260.636,66
Razdel. dohodka po namenu	12.556.472,00
CD, ki se deli	24.704.164,66
— del za OD	15.196.938,96
— del za stan. grad.	958.856,70
— del za poslov. sklad	7.616.853,10
— del za rezerv. sklad	931.515,90

Točka 3

Odobrijo se vsi knjiženi izredni prihodki in odhodki od 1. 1. 1979 do 30. 6. 1979.

Točka 4

Delavski svet se strinja, da se od posojenih sredstev sklada skupne porabe iz leta 1978, ki se po sklepu zbora z dne 26. 2. 1979 koristijo za obratna sredstva, obračunajo 10 % obresti in se knjižijo kot direktni prihodek sklada skupne porabe.

Točka 5

Potrdi se sklep zbora delavcev in v celoti sprejme besedilo samoupravnega sporazuma o ureditvi medsebojnih odnosov in drugih skupnih zadev v zvezi s poslovanjem mešanega podjetja Slovenija Bois, CAC ter soglašajo, da delovna organizacija pristopi k temu sporazumu kot vlagatelj z ustanovno vlogo, ki jo združi in vplača preko poslovedočega družabnika Slovenijales — trgovina Ljubljana.

Točka 6

Odobri se dvig deleža od dosedanjega zneska FCFA 5.000.000 za FCFA 10.000.000 na novi znesek vloge v višini FCFA 15.000.000.

Točka 7

Delež delovne organizacije je zajet v ustanovni vlogi poslovedočega družabnika Slovenijales — trgovina Ljubljana, ki znaša CFAP 398.010.000.

Točka 8

Vplačilo sredstev iz sklepa pod točko 6 bo izvršeno v roku in na način, kakor bo to dogovorjeno s Slovenijalesom — trgovina Ljubljana.

Točka 9

Kot delegat delovne organizacije za zbor družabnikov in kot pooblaščenec za podpis samoupravnega sporazuma se imenuje Ilovar Leopold, dipl. oec., direktor TOZD.

Točka 10

Sprejme se bilanca podjetja Slovenija Bois za leto 1978

Točka 11

Dobiček iz poslovanja za leto 1978 v znesku CFAP 10.908.495. se po odbitku obvezne rezerve in po odbitku 20 % davka na transfer porazdeli v neto znesku CFAP 8.290.457 med soustanovitelje v sorazmerju v vplačanih deležih: — za našo TOZD znaša pripadajoči znesek dobička od leta 1978 v CFAP 165.809 v din 13.878,20.

Točka 12

Za pripadajoči dobiček iz poslovanja leta 1978 v znesku CFAP 165.809 se odobri finančni kredit po ob času sklenitve pogodbe zakonski obresti in najdaljšim možnim rokom vračila.

Točka 13

Podjetju Slovenia Bois, CAC se odobri finančni kredit iz sredstev dobička v neto znesku 664.255 — CFAP, po ob času sklenitve pogodbe zakonitih obrestih ter najdaljšim možnim rokom vračila.

Točka 14

Potrdi se predlog za najem kredita družabnikov Slovenia Bois, ki znaša za TOZD LIO:

kredit Slovenia Bois 6.000.000 CFAP
najem kredita pri LB za plačilo dodatnega deleža osnov. kapit. 10.000.000 CFAP
najem kredita pri LB za kredit Slovenija Bois 6.000.000 CFAP

Točka 15

Stroške zavarovanja imovine vlagateljev za leto 1978 in 1979 plačajo družabniki v višini naznačeni v razdelilniku (za Gradis TOZD LIO: leto 1978 6.713,00 — leto 1979 16.818,20 — skupaj 23.531,20) in na podlagi obremenitve, ki jo izstavi Slovenijales — trgovina. Obveznost bo poravnana v rokih naznačenih na obremenitvah.

Točka 16

Za podpis pogodb v zvezi s krediti se pooblašča direktor TOZD tov. Ilovar Leopold, dipl. oec.

Točka 17

Potrdi se samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev pri proizvodnji proizvodov za izvoz, ki ga je predložilo Gozdno gospodarstvo Kranj. Za podpis sporazuma se pooblašča direktor TOZD.

Točka 18

Delovodje posameznih dejavnosti so zadalženi, da uvedejo večjo disciplino pri odhajanju z dela, v kolikor to ne bo uspelo, se bodo s tem v zvezi sprejeli določeni ukrepi.

Točka 19

Pooblašča se direktorja za podpis pogodbe za prevzem del v Saudski Arabiji, za vodenje razgovorov in sprejemanje in izvrševanje vseh obvez, ki izhajajo iz te naloge.

Točka 20

Potrdi se sklep DS GIP »Gradis«, da od 14. 7. 1979 dalje delavcem pripada za vsak prevožen kilometer za lastnim osebnim avtomobilom v službene namene na podlagi pravilno izpolnjenega potnega naloga za potniški promet odškodnina, ki znaša 4,05 din, kar pomeni 30 % cene super bencina, skladno s 35. členom Pravilnika o prejemkih iz materialnih stro-

TOZD GE Nizke gradnje

SKLEPI

11. seje delavskega sveta TOZD GE Nizke gradnje Maribor, ki je bila 6. 8. 1979 ob 8. uri v sejni sobi uprave TOZD.

obrok	plača zaposlen v TOZD	regres iz TD	regres za topli obr.	ekonom. cena
zajtrk	5	5		10
kosilo	16	20	12	48
malica	11	17		28
Skupaj	32	42	12	86

Delavci, ki niso zaposleni v TOZD NG plačajo ekonomsko ceno.

3. Od 1. 8. 79 dalje znaša cena nočitve v naseljih TOZD GE Nizke gradnje za delavca TOZD NG dnevno din 6, za ostale dnevno din 30.

4. Od 1. 8. 79 dalje se izplačuje po gradbiščih naslednji terenski dodatek:

Gradbišče	za regres za hrano	za izplač.	skupaj
Pobrezje	42	39	81
HC Marib.	42	39	81
Solkan	42	69	111
Titograd	42	69	111

5. Od 1. 8. 1979 dalje se delavcem zaposlenim na AC Vrhnika Dolgi most izplačajo znižane dnevne v višini 150 din na dan zaradi povišanja stroškov prehrane in stanovanja.

6. Od 1. 8. 1979 dalje se delavcem, ki se iz gradbišča dnevno vračajo v kraj svojega bivališča, izplačujejo prevozni stroški v višini 23 din na dan. Kjer so ti stroški večji, jih delavec posebej uveljavlja.

7. Iz sredstev namenjenih za združevanje v OZD za nabavo gradbene mehanizacije se nameni 192.278 din za združitve sredstev za Cementarno Umag. Iz istih sredstev TOZD tudi aktivira portalni žerjav v bazi na Pobrezju.

8. DS imenuje delegata v skupščino Konzorcija za skupen nastop v Iraku tov. Franca Kositra, dipl. gr. inž.

10. DS potrdi osnutek Pravilnika o Gradisovih nagradah oz. diplomih števil. 02-1/73 101 od 19. 7. 1979.

11. Za pripravo predlogov v smislu prejetih navodil in osnutka pravilnika o Gradisovih nagradah oz. diplomih se imenuje komisija v sestavi:

Danilo Bevc, dipl. inž., Albin Keuc, Boško Surla, Janez Hladen, Franc Kuhar, Ilija Mrdjen in Janez Murko ml.

12. DS sprejme v predloženi obliki naslednje pravilnike:

— Pravilnik o ljudski obrambi v GIP Gradis TOZD GE NG

— Pravilnik o narodni zaščiti

— Pravilnik o evidenci nošenja in uporabe orožja

— Knjigo primopredaje orožja in streliva.

13. DS sprejme v predlagani obliki spremembe samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke v gradbeništvu.

Za podpisnika sklepa se pooblašča di-

1. DS je sprejel polletni obračun po stanju 30. 6. 1979 po naslednjih postavkah:

	din
plačana realizacija	178.112.667,15
celotni prihodek	180.986.095,00
dohodek	45.724.619,48
obvez. iz dohodka	11.106.032,48
čisti dohodek	34.618.536,78

2. Od 1. 8. 1979 dalje znaša cena prehrane v menzah TOZD GE Nizke gradnje:

14. TOZD Frankfurt se posodi 50.000 din naših vezanih sredstev na Ljubljanski banki, za dodelitev stanovanjskega kredita Dragu Draganiču. TOZD Frankfurt mora posojeni znesek kot vezana sredstva vrniti v roku enega leta.

15. Zaradi odsotnosti z dela, ki traja več kot 6 mesecev zaradi bolezni in na predlog IO OOS izplača enomesečni osebni dohodek in solidarnostno pomoč v višini 2.000 din delavcu Josipu Macanu. Sredstva so namenjena za kritje stroškov zdravljenja v Rogški Slatini.

Zaradi odsotnosti z dela nad 6 mesecev zaradi bolezni se Huseinu Hamziču izplača enomesečni osebni dohodek.

16. Po gradbiščih se mora pooprčiti čuvajska služba. Vse tuje osebe, ki se nahajajo na gradbišču brez spremstva zadolžene osebe, je potrebno iz gradbišča odstraniti. Kadr. služba naj uredi, da se za čuvaje kupi posebna obleka ali vsaj nabavi trak z napisom »čuvaj«.

17. DS ne ugodi vlogi VTŠ Maribor za objavo reklamnega oglasa v glasilu GRADBINEC, ker nimamo sredstev v te namene.

18. Tov. Ludviku Lepeju se izplača nagrada v višini 3.000 din za najdena čolna, odplavljena iz gradbišča Malečnik.

19. DS apelira za vse zaposlene na AC Vrhnika, da vložijo vse napore, da bodo objekti do 8. 9. 1979 kvalitetno izgotovljeni.

20. DS zadolži kadrovske službo, da predvidi možnost dobivanja mleka delavcem, zaposlenim na naših gradbiščih v TOZD.

TOZD GE Maribor

SKLEPI

16. redne seje delavskega sveta GIP Gradis Ljubljana, TOZD GE Maribor z dne 3. avgusta 1979

1. sklep:

6. in 10. sklep DS TOZD z dne 9. 7. 1979 še nista realizirana, zato ponovno posredujemo zahteve

— Strojno prometnemu obratu v Ljubljani po posredovanju podatkov o trošenju sredstev za drobno mehanizacijo in

— Skupnim službam za dostavo pred-

Sklepi samoupravnih organov O Sklepi samoupravnih organov O sklepi samoupravnih

2. sklep:
Delavski svet potrjuje razporeditev
dohodka in čistega dohodka za obdobje

I. Razporeditev dohodka po namenu:

1. prispevek iz doh. SIS za izobraževanje	3.734.512,20
2. prispevek iz doh. SIS znanosti in kult.	746.902,45
3. prispevek iz doh. SIS za zdravstvo	943.039,90
4. prispevek iz doh. SIS drugih, z zakonom določenih dejavnosti (star. zav. kmetov)	266.750,85
5. prispevek iz doh. za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	764.739,80
6. prispevek iz doh. za zaposlovanje in socialno varnost delavcev	123.924,65
7. davek iz dohodka republiki	1.872.826,20
8. del dohodka za delovno skupnost	8.038.776,00
9. del dohodka za zavarovalne premije	1.016.464,95
10. del dohodka za članarino	193.020,65
11. del dohodka za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito	75.969,60
12. del dohodka za amortizacijo, obračunano po stopnjah, ki so večje od predpisanih minimalnih stopenj	1.750.069,10
13. del dohodka za zavarovalne premije	918.905,10
14. del dohodka za bančne storitve	239.578,45
15. del dohodka za povračila stroškov plačilnega prometa v državi	170.405,65
16. del dohodka za druga plačila (prisr. mestnega zemljišča, prispevek za žel. in luški promet, prispevek solidarnosti)	2.585.706,80
17. del dohodka za obresti	2.131.509,30
18. del dohodka za druge določene namene (nagrade učencev in prakt.)	2.261.814,85
Skupaj dohodek po namenu	27.834.916,50

II. Razporeditev čistega dohodka:

1. del čistega dohodka za osebne dohodke	55.391.435,00
2. del čistega dohodka za prehrano delavcev	357.750,00
3. del čistega dohodka za stanovanjsko gradnjo	3.208.146,95
4. del čistega dohodka za druge namene skupne porabe	1.646.993,45
5. del čistega dohodka za poslovni sklad	23.365.054,82
6. del čistega dohodka za rezervni sklad	2.869.134,05
7. del čistega dohodka za druge potrebe	91.931,00
Skupaj čisti dohodek	86.930.445,27

I. Dohodek po namenu	27.834.916,50
II. Čisti dohodek	86.930.445,27
Dohodek	114.765.361,77

3. sklep:

Pri obračunu OD za mesec julij 1979 je poračunati akontacijsko vrednost točke za prvih šest mesecev letošnjega leta in sicer od vrednosti točke 20 na 21 para brutto.

4. sklep:

Akontacijska vrednost točke za drugo polletje ostaja nespremenjena, to je 20 para brutto.

5. sklep:

Na znanje smo vzeli poročila direktorja in pomočnikov.

6. sklep:

Delavski svet potrjuje izide glasovanj na zborih delovnih ljudi o

— predlogu Samoupravnega sporazuma o poslovnem sodelovanju s cementarno Umag — od 1087 zaposlenih v času izvedbe zborov je zborom prisostvovalo 614 delavcev, od tega se je 550 delavcev opredelilo ZA sprejem predloga, 15 delavcev je glasovalo PROTI, 19 delavcev se je glasovanja VZDRŽALO, medtem, ko je 30 delavcev ostalo neopredeljenih.
— O predlogu Sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma v grad-

od 1. januarja do 30. junija 1979 kot sledi:

beništvo je bilo seznanjenih 637 prisotnih delavcev, od tega je 635 delavcev glasovalo ZA sprejem predloga, 2 delavca sta se glasovanja vzdržala.
Za prvi predlog je pozitivno glasovalo 50,6 %, za drugi pa 58,42 % vseh zaposlenih, kar pomeni, da sta bila izglasovana z zadostno večino.

2. del čistega dohodka za druge določene namene (nagrade učencev in prakt.)

2. del čistega dohodka za druge določene namene (nagrade učencev in prakt.)	2.261.814,85
Skupaj čisti dohodek	86.930.445,27

1. Dohodek po namenu

II. Čisti dohodek

Dohodek

1. Dohodek po namenu

II. Čisti dohodek

Dohodek

1. Dohodek po namenu

II. Čisti dohodek

Dohodek

1. Dohodek po namenu

II. Čisti dohodek

Dohodek

1. Dohodek po namenu

II. Čisti dohodek

Dohodek

1. Dohodek po namenu

II. Čisti dohodek

Dohodek

1. Dohodek po namenu

II. Čisti dohodek

Dohodek

1. Dohodek po namenu

II. Čisti dohodek

Dohodek

1. Dohodek po namenu

II. Čisti dohodek

Dohodek

domovih izven sezone in 5 dni izrednega plačnega dopusta oz. sedemdnevno bivanje za dva družinska člana v drugih po-
čitniških domovih ali letoviščih, s tem, da delavec sam plača razliko od cene pri Gradisu do polne cene v drugih letoviš-
čih.»

9. sklep:

Člani delavskega sveta so bili seznanjeni s sodbo Temeljnega sodišča v Mariboru št. Gp 53-79-6 od 19. 6. 1979 o kaznovanju Gradbene enote Maribor z denarno kaznijo 50.000,00 din zaradi gospodarskega prekrška, storjenega na gradbišču Letališče v Mariboru.

10. sklep:

Z veljavnostjo od 1. januarja 1979 je določena višina znižanih dnevnic kot sledi:

1. delavcem na deloviščih, ki so oddaljena od sedeža TOZD, obrata ali stalnega bivališča delavca več kot 35 km — če je kraj turističen in prehrana ni urejena — 180 din,
- če kraj ni turističen in prehrana ni urejena — 150 din,
- če je prehrana urejena — 106 din,
2. delavcem na deloviščih, ki so oddaljena od sedeža TOZD, obrata ali stalnega delavčevega prebivališča od 20 do 35 km, pripada — če prehrana ni urejena — 133 din,
- če je prehrana urejena — 98 din,
3. delavcem na deloviščih, ki so oddaljena od sedeža TOZD, obrata ali stalnega delavčevega bivališča od 12 do 20 km — če prehrana ni urejena — 98 din,
- če je prehrana urejena — 70 din.

11. sklep:

Soglasno je bil sprejet sklep o nakupu osebne avtomobila R 30 v predračunski vrednosti 492.000,00 dinarjev.

12. sklep:

Delavki Pajtak Danici je odobrena izredna neplačana odsotnost ob torkih od 14. ure dalje zaradi neurejenega varstva otrok.

13. sklep:

Delavcem gradbišča Šibenik Maribor je po čl. 76 Pravilnika o osnovah in merilih o razporejanju dohodka in delitvi OD odobren dodatek za težje delovne pogoje in sicer faktor 0,7 (tč. 12) v vrednosti 2,95 din netto na uro. Do dodatka so upravičeni delavci, ki delajo in v času, ko delajo pri rušitvenih delih.

14. sklep:

Člani delavskega sveta soglašajo z imenovanjem tov. Erjavec Silva, dipl. inž. gradb. za stalnega delegata in tov. Bevc Danila, dipl. inž. gradb. za njegovega namestnika v delavskem svetu Poslovne skupnosti Rudis.

15. sklep:

Soglašamo z imenovanjem tov. Kositer Franca, dipl. inž. gradb. za delegata v skupščini Konzorcija za skupni nastop v Iraku.

16. sklep:

Odobrena je bila postavitev vrtnega ograja v predračunski vrednosti 28.596,00 din tov. Ciringar Mariji.

17. sklep:

Ugodili smo prošnji KUD Milka Zorec, Hotinja vas, za denarno pomoč pri obnovi kulturnega doma z zneskom

2.000 dinarjev, odklonili pa prošnjo za denarno pomoč Nogometne zveze Maribor.

TOZD KO Maribor

1. »Gradis« TOZD GE Maribor, Gospodarska c. 29, se odobri kritje izgube Samskega doma v Istokovi ul., in sicer 500,00 din mesečno po delavcu, ki prebiva in se hrani v Samskem domu.

Ta znesek krije TOZD KO Maribor iz sredstev sklada skupne porabe — hkrati pa TOZD GE Maribor za ta znesek razbremeni s plačilom delavce, ki prebivajo in se hranijo v Samskem domu. Tako bodo delavci plačali stroške prenočevanja, namesto 1.200,00 din le 700,00 din.

2. Sprejme in potrdi se periodični obračun od 1. 1. do 30. 6. 79 in obračun proizvodnje za mesec junij.

3. Glede na ugoden uspeh poslovanja v prvem polletju, se odobri v mesecu avgustu 20 % po uspehu OD.

4. DS sklene, da je potrebno zaradi pravilne in dokončne razdelitve CP ugotoviti natančni delež kooperacije in nato le-tega razvrstiti med PE, ki so udeležene na asfaltnem programu. Poleg navedenega je potrebno pristopiti analitični obdelavi stroškov, tako fiksnih kot variabilnih. Za izvršitev te naloge se imenuje strokovni team v sestavi:

1. Tov. Rizmal Ludvik,
2. Pernat Albin,
3. Černivec Ludvik,
4. Mlakar Stanko,
5. Tominc Franc,

s tem, da je izvršitev naloge, ki mora biti končana najkasneje do konca leta, odgovoren tov. Rizmal Ludvik.

5. DS sprejme in potrdi poročilo o raziskavi tržišča.

6. TOZD se strinja s podpisom samoupravnega sporazuma o poslovnem sodelovanju s cementarno Umag in predlaganim razdelilnikom, po katerem naša TOZD prispeva znesek v višini 122.310,00 din, za kreditiranje njihove investicije.

7. DS odobri nadurno delo po PE; za mesec avgust

1. Strojegradnja	1.000 ur
2. Novogradnja	620 ur
3. Remont	250 ur
4. Kleparska	40 ur
5. Konstrukcija	50 ur

Navedena dela se smatrajo kot delo v podaljšanem delovnem času, ne pa kot dopolnilno delo. Z ozirom na to je potrebno izpolniti potrebne obrazce ter obvestiti obračun OD.

8. Od 1. 7. 1979 se v formuli pri izračunu minulega dela posameznika upošteva faktor 1,20 in ne 1,00 kot je bilo to doslej.

9. Pred dokončno odločitvijo v zvezi z odobritvijo izrednega dopusta krvo-
dajalcem se naj pripravijo podatki o njihovem številu in dosedanjih izostankih, kar bo služilo kot osnova DS pri obravnavi novega predloga o povečanju izrednega dopusta krvo-
dajalcem.

10. DS odobri nabavo v osnovna sredstva tj. 6 kom telefonskih aparatov.

JOŽE IN ANGELA KAPELJ — ZLATOPOROČENCA

Avgusta sta zakonca Kapelj slavlila veliki življenjski jubilej — petdeset let poroke, oziroma zlato poroko. Za naše bralce je to zanimivo predvsem zato, ker je tovariš Jože KAPELJ bil do leta 1965 naš delavec, se pravi, da je bil nekaj manj kot 20 let pri Gradisu. O svoji življenjski poti je povedal tole: »Moje in ženinino življenje ni bilo posuto z rožicami. Ogromno sva pretrpela v času med obema vojnama, med drugo svetovno vojno in neposredno po njej, potem pa so se stvari vedno bolj izboljševale. Kaj pa je to pomagalo, ko sva se midva takrat že začela starati in je najina mladost minevala v nenehnem boju za lastni obstoj.

Med obema vojnama sva z ženo živela na Primorskem, ki je takrat pripadala Italiji. Nisva še bila poročena, ko se nama je leta 1928 rodila hčerka. Poročiti se nisva mogla, zato ker ni bilo denarja. Takrat je bil v Italiji na oblasti fašizem, in zato za Slovence ni bilo dela. Z ženo sva se dogovorila, da bom šel s trehuhom za kruhom po svetu in tako služil denar za preživljanje družine. S prijateljem sva se dogovorila za pobeg v Francijo, kjer sva upala, da bova tam lažje dobila delo. Na poti v Francijo naju je v severni Italiji ujela policija. Nekaj dni sva bila za-

prta, dokler niso preverili vseh podatkov. Spustili so naju, vendar sva lahko nadaljevala pot le nazaj domov. Na poti nazaj sem se odločil, da bom nadaljeval pot v Jugoslavijo, ker doma nisem imel kaj početi, saj dela nisem mogel dobiti.

Po skritih poteh sem prešel mejo med Italijo in Jugoslavijo in prišel v Rakek. To je bilo leta 1929. Bila je zima in zapadlo je več kot pol metra snega, tako da sem se izredno težko prebil na jugoslovansko stran. S seboj sem imel le borih 25 lir. S tem denarjem sem uspel plačati dokument za bivanje in delo na Rakeku. Moja prva zaposlitev je bila pri gradbenem inženirju Tavčarju.

Z ženo sva si ves čas dopisovala. Dva meseca po mojem prihodu je tudi ona prišla v Slovenijo. Seveda na isti način kot sem prišel jaz. Njej je bilo še toliko težje, ker je imela s seboj najino hčerko. Žena je šla k svoji teti v Ljubljano. Tudi sam sem se odločil zapustiti Rakek in tako sem šel v Ljubljano, kjer sva se z ženo tudi poročila. To je bilo 4. avgusta 1929.

Moja prva zaposlitev v Ljubljani je bila pri gradbenem inženirju Tornagu. Potem sem večkrat menjal podjetje. Zaposlil sem se tam, kjer

je bila boljša priložnost in boljši zaslužek. Zato je tudi moja delovna knjižica iz predvojnega časa zelo pisana in vse mrgoli od različnih zaposlitev po nekaj mesecev. Kot protiutež, pa je v moji knjižici po osvoboditvi vpisano le eno podjetje in to Gradis.

V tistem času pred drugo svetovno vojno se niti približno ni gradilo toliko kot danes. Gradbena sezona je bila takrat do oktobra, najdlje do novembra. Po tem času smo bili v glavnem vsi gradbinci brez dela in smo komaj čakali pomladi, da so se gradbena dela zopet pričela. Težko je bilo preživeti zimo brez dela in tako tudi brez denarja. Zato je vsak gradbincec bil srečen, če je v zimskem času dobil za opravit kakšno notranjo adaptacijo, kajti le-to se je takrat delalo po zimi. Tudi sam sem imel tako srečo in sem eno zimo delal pri adaptaciji. Zato se je vsako zimo na Uradu za delo gnetlo gradbenih delavcev.

Leta 1941, ko je bila okupirana Jugoslavija, sem se takoj vključil v osvobodilno gibanje in sem kot član OF raznašal »Poročevalca«, pobiral denarne prispevke za OF in sodeloval v vseh ostalih akcijah OF. Tudi moja žena je bila vključena v OF, saj sva oba ob 30-letnici osvoboditve dobila zahvale za sodelovanje v Osvobodilni fronti. Med vojno sem bil tudi zaposlen. Delal sem tri leta pri stavbeniku Curku. Ko pa nisem imel službe, so me vojaške oblasti določile za kopanje kanalov in jarkov v Ribnici. Medtem sem se uspel zaposliti pri Stavbni družbi in tako sem ostal v Ljubljani.

Po osvoboditvi je Stavbna družba razpadla, oktobra leta 1945 pa je bil ustanovljen Gradis. Takoj sem se zaposlil in delal pri Gradisu do novega leta 1965.

Večinoma sem delal v Ljubljani in manj po terenu. V glavnem sem delal kot kamnosek, če pa ni bilo takega dela, sem delal tudi vse ostalo. Bil sem med delavci, ki so gradili Titovo vilo na Bledu in na Brdu pri Kranju, kajti tam se je ogromno delalo iz kamna. Delal sem tudi na Batovi palači (današnja Nama), Kolmanovem gradu (današnja Vila Podrožnik), na Tovarni močnih krmil, Žitu, na cesti Ljubljana—Zagreb in na vseh ostalih gradbiščih v Ljubljani; predvsem na tistih, kjer je bilo treba delati kvalitetno in hitro, da bi bilo zgrajeno v roku.

Z ženo sva člana partije od 1949. leta. Kot član ZK sem se aktivno vključeval v družbeno in politično življenje v podjetju in v samoupravne odnose, ki so se takrat rojevali. Saj sem skoraj vsako leto bil ali član delavskega sveta pri gradbeni enoti ali pa pri centrali ter v upravnem odboru enote ali centrale.

Ko so bile 24. aprila 1956 pete volitve v delavski svet podjetja, sem bil izvoljen tudi jaz. Maja 1957 na šestih volitvah so mi mandat podaljšali

še za eno leto. Leta 1961 sem bil ponovno izbran v centralni delavski svet podjetja, 1962. leta na desetih volitvah so mi mandat podaljšali še za eno leto, vendar naslednje leto ni bilo volitev v delavski svet, ampak le v upravni odbor podjetja, tako da sem bil član DS do 16. junija 1964.

Med tem časom, ko nisem bil član centralnega delavskega sveta, sem bil član in predsednik delavskega sveta na gradbenem vodstvu Ljubljana ter predsednik upravnega odbora gradbenega vodstva Ljubljana in član upravnega odbora podjetja.

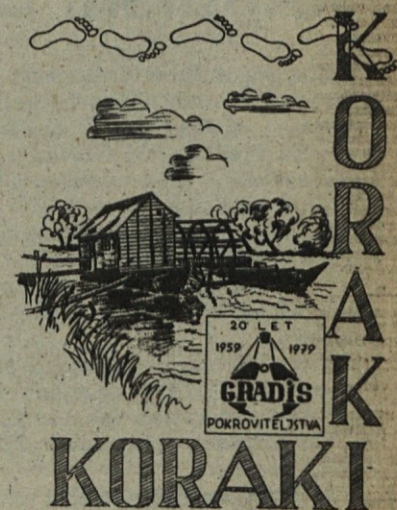
Poleg političnega dela v Gradisu se zelo rad spomnim tudi na gradisov pevski zbor, ki ga je tako uspešno vodil Pirc Stane. To je bil moški zbor, ki je štel od 25 do 30 pevcov. Proti koncu pa je zbor postal mešan. Lahko rečem, da je bil ta naš zbor kar dober. Peli smo na proslavi deset letnice Gradisa in na različnih drugih proslavah, nastopali smo tudi na radiju. Zaradi težav, ki smo jih imeli z vajami, saj smo bili razsut po gradbiščih, je zbor razpadel.

Sedaj, ko sem upokojen pa v glavnem počivam, vendar sem še vedno ostal aktiven v naši krajevni skupnosti Stadion, predvsem pa v Zvezi borcev. Čeprav imam že 74 let, še vedno rad odidem balinat, včasih pa tudi z ženo v trgovino. »

C. Pavlin

Naši mali prijatelji

Pred kratkim smo dobili iz Bištrice prijetno pošto: pisali so nam učenci osnovne šole »Ferdo Godina«, katerim je Gradis pokrovitelj že 20 let. Ob tem jubileju so na prvi strani svojega glasila prikazali, da cenijo našo pomoč in prijateljstvo. Pa pogledjte:

Angela in Jože Kapelj pred priznanji, ki sta jih dobila za aktivno družbeno politično delo

Obračun osebni dohodkov

Za nami je sedaj že določena doba praktičnega poizkusa izvajanja ZZD in nove delitve OD po metodi PMS. Pokazale so se določene dobre in slabe strani, in ravno o slednjih bi rada napisala nekaj več.

OD sestavlja stabilni del oz. osnova in gibljivi del — akord ali osebna ocena ter razni dodatki. Pri osnovah smo »pospravljeni« v predalčke, z gibljivim delom pa naj bi bili plačani po delu, tako kot to določa Ustava SRS in ZZD.

V DSSS imamo dva načina plačila po delu — osebne ocene in akorde. Tretji je še za organizatorje proizvodnje, o katerih pa ne bom govorila. Pri osebnih ocenah ocenjujejo vodja oddelka ali direktor. Število ocenjenih je različno po oddelkih (službah, vendar povsod obstaja pomislek, ali ima ocenjevalec res pregled nad delom vseh ocenjevalnih. Za določanje akorda bi vzela za primer pripravo dela v tehnični službi, vendar je tak način akordiranja tudi v drugih službah DSSS (in še kje). Poprečno je tam zaposlenih 25 — 30 delavcev, ki pa imajo vsak posebej enako visok akord. To je praktično nemogoče, da bi imela tolikšna masa ljudi iste efekte pri delu in to vsak mesec!

Lep čas je bila tudi praksa v DSSS, da določen krog ljudi določa poprečen procent bodisi osebne ocene ali akorda, preko katerega ni dopustna prekoračitev.

Veš sistem pa ima še eno pomanjkljivost, ni pregleda nad celot-

nim efektivnim delom, tako da se ga lahko izkorišča bodisi z nedelavnostjo med službenim časom ali pa z neupravičenimi nadurami!

Vse omenjene napake pa bi se lahko odpravile.

Osebno ocenjevanje je uporabljeno pri delih, ki se ne morejo meriti oz. zanje še ne obstajajo akordi. Čim prej bi bilo potrebno izdelati norme za ta dela, npr. za strojepisna dela. Pri ostalih delih pa naj bi se uvedlo skupinsko ocenjevanje, tako da se delavci sami med seboj ocenjujejo. To bi sedaj z novo reorganizacijo in s teamskim delom bilo možno, ker bo vsak sodelavec v poljubnem teamu imel določeno nalogo in bo lahko oceniti njegov delež pri izvedbi določenih naloge.

Ravno tako je pri akordih. Za primer bom spet vzela pripravo dela. Skupina delavcev dobi projekt v obdelavo. Glede na težavnost projekta so določene točke, ki si jih ta skupina razdeli med seboj po tem, koliko je kdo sodeloval pri izdelavi.

Za odpravo neupravičenih nadur pa obstaja preprost recept. Vsako nalogo, ki jo morajo izdelati, naj pregleda vodja teama ali pa direktor službe inoceni glede na roke izdelave potrebnost nadurnega dela.

Za konec pa bi napisala še to: motiti se je človeško. Kakor hitro pa se napak zavedamo, jih moramo poizkusiti odpraviti. Le tako bomo dosegli zadovoljstvo vseh delavcev, to pa prinese tudi večji učinek pri delu.

JUVAN BOJANA

Dobro jutro — zlato jutro

Tako kot dan za dnem prihajajo novi sodelavci, tako tudi žal odhajajo tisti, ki so dolga leta izgrajevali Gradis, pa tudi taki, ki so bili vse od ustanovitve zvesti temu kolektivu.

Tak je tudi Pukšič Jože, ki letos odhaja v zaslužben pokoj, ali kot pravimo na Štajerskem, v »penzijo«.

S tov. Pukšičem, ki mimogrede povedano sploh ne kaže tistih let, ki so potrebne za upokojitev, sem se pogovarjal in nastal je tale zapis.

Ko začne pripovedovati takoj spoznaš, da se je »rodil« z Gradisom, čeprav ima v osebni izkaznici zapisano letnico rojstva 1915 — Zg. Duplek.

»Bilo je 9. maja 1945, ko so nas poklicali v Cankarjevo šolo in kot gradbenega tehnika takoj zaposlili na popisu gradbenih strojev, ki so ostali še nepoškodovani. Ustanovljeno je bilo podjetje z imenom Obnova.

Toda že 6. oktobra 1945 smo se preimenovali v Gradis in takoj pričeli z deli na obnovi domovine. Do leta 1948 smo delali v tovarni avtomobilov, maja 1945 pa odšli v Kidričev. Tam smo tudi ustanovili normirsko službo, ki je bila nekakšna zametek današnje kalkulatorske službe. Ta me je tako zaposlila, da sem ostala tem delovnem mestu vse do danes: »mi je skoraj v eni sapi pripovedoval.

Pogovarjal sem se že z mnogimi, ki odhajajo v pokoj in moram priznati, da sem bil vedno v zadregi kaj in kako naj ga vprašam, da ga ne bi prizadel. Ljudje smo pač ljudje in nekateri vzamejo upokojitev kot nekaj odvčnega, ki ga življenje nemilostno prinaša s seboj.

Toda s tov. Pukšičem je tekel pogovor čisto drugače. »Ja, saj vem kaj me hočete vprašati. Ali mi bo sedaj dolg čas in če bom pogrešal službo!« mi je kar on postavil vprašanje.

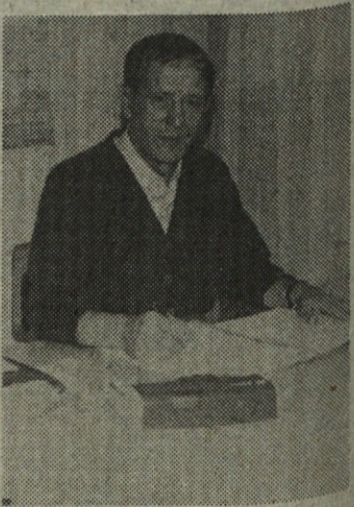
»To je tako. Res sem vsa leta pri Gradisu točno prihajal v službo. (nekateri so si po njem celo ravnali ure — op. pis.) in vestno opravljal svoje delo, pa mi vendar tudi sedaj ne bo zmanjkalo dela. Navadil sem se ga.

No, res je, da zjutraj malo dlje poležim in zvečer malo dlje gledam televizijo, toda čez dan imam toliko opravil, da mi navadno še zmanjka časa. Pravzaprav se takega načina življenja veselim. Je pač tako. 35 let delovne dobe je dovolj. Ni premalo in če si zdrav ni preveč. Sedaj so pa mladi tu, zakaj jim nebi zaupali. Jaz sem se moral sam naučiti dela. Tem, ki pa sedaj prihajajo, je nekoliko lažje in zaupam jim. Le zakaj jim ne bi, tu in tam bom že še prišel, če bo potrebno. Če drugače ne, seveda pa na obisk.

Sicer pa sedaj dosti berem, rešujem križanke ter igram na harmoniko, tako v domačem krogu. Nehote se spomnim njegovega jutranjega pozdrava: »Dobro jutro zlato jutro«. Šele sedaj dojemam pomen tega stavka.

Tak je bil naš tov. Pukšič. Zakaj mu ne bi še mi zaželeli »DOBRO JUTRO, ZLATO JUTRO ŠE DOLGA LETA«.

ŠTROF

Jože Pukšič

NAUČIMO SE SMUČATI!

Komisija za šport in rekreacijo pri OOS Gradisa bo v letošnji zimi organizirala osnovni in nadaljevalni tečaj smučanja. Tečaji bodo predvidoma v okolici Kranjske gore in bodo trajali 7 dni v januarju in februarju. Predlog OOS Gradisa je, da bi vsaka OOS v TOZD pokrila del stroškov za svoje udeležence in sicer jim plača stroške učitelja in žičnice, pension pa si udeleženci plačajo sami.

V kolikor ste zainteresirani in nimate svoje smučarske opreme, vam lahko preskrbimo izposojeno opremo od naših TOZD.

Poleg tečaja smučanja mislimo v popoldanskem času organizirati tudi tek na smučeh, za katerega imamo ravno tako preskrbljeno opremo.

Vse zainteresirane kandidate prosimo, da se prijavite pri športnih referentih v TOZD ali na naslov organizator športne rekreacije Polajnar Alojz, kadrovska socialna služba, Šmartinska 134a.

Vse kandidate prosimo, da prijave sporočijo čimprej glede rezervacije pensiona.

Ljubitelji smučanja torej: »Vsi veselo na poljano belo.«

ZAHVALA

Ob izgubi očeta Ferdinanda Slabanja se iskreno zahvaljujem OOS TOZD KO Ljubljana, sodelavcem v remontni delavnici in vsem članom

Kovinskih obratov za izraženo ustno in pisмено sožalje ter za darovano cvetje.

Hvala tudi vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

JOŽE SLABANJA

Zopet imamo organizatorja športne rekreacije

Več kot pol leta smo bili pri Gradisu brez športnega animatorja. Po odhodu tovariša Kersteina konec prejšnjega leta pa vse do junija letos je bila tako rekreacija prepuščena le entuzijastom, amaterskim referentom za šport, ki so delali več ali manj uspešno po naših tozdi. Junija pa se je situacija spremenila, saj smo na skupnih službah zaposlili profesionalnega športnega animatorja, ki bo skrbel za rekreacijo v celotnem Gradisu. To je tovariš Alojz POLAJNAR. Zastavili smo mu nekoliko vprašanj v zvezi z organiziranjem športne rekreacije v Gradisu.

Kako to, da si se zaposlil prav v Gradisu?

»V Gradisu sem se zaposlil čisto po naključju. Končal sem prvo stopnjo Visoke šole za telesno kulturo v Ljubljani, oddelek za rekreacijo. Področje rekreacije me je vedno izredno zanimalo, zato sem se tudi odločil za to smer. Športna rekreacija je še zelo mlada veja v športu in si kot taka zelo težko utira pot v organizacijah združenega dela in v naši telesni kulturi.

Kako boš pospešil ponovni razvoj športne rekreacije v Gradisu?

»V svojem delu bom nadaljeval vse že pred mano zastavljene akcije, za katere je oral ledino moj predhodnik Andrej Kerstein. To bo nekakšno izhodišče mojega dela. Večji poudarek pa bom dal rekreaciji naših delavcev med delovnim časom in tako razširil rekreacijo v širšem pomenu besede med delovne ljudi. Zavedam se, da bo to izredno težka naloga, ki bo uspela le takrat, ko nam bo uspelo spremeniti miselnost ljudi v odnosu do rekreacije. Zato pričakujem podporo vseh družbeno-političnih organizacij v podjetju, predvsem podporo sindikata.

Gradis je zadnja leta nekoliko stagniral in uspehov na republiških športnih igrah gradbincev je bilo vse manj. Kaj meniš o tem?

Iz pregleda dokumentacije, ki mi je na razpolago, sem opazil, da je to res tako. Gradis je vsako leto na SIG

vse slabši. Zato bom posvečal tudi športnim igram Gradisa večjo pozornost. Mislim, da je problem v majhnih finančnih sredstvih, ki so namenjena za športno rekreacijo v Gradisu nasproti drugim delovnim organizacijam, po drugi strani pa so tudi priprave za takšno tekmovanje prekratke.

Problem je tudi v pomanjkanju lastnih športnih objektov. Zato moramo sodelovati z zunanjimi institucijami, predvsem občinskimi ZTKO in se vključevati v njihove trimske lige.

Na ljubljanskih tozdih že nekaj let redno pošiljajo svoje delavce na preventivne rekreativne oddihe na morje in v zdravilišča. Kako bodo te akcije potekale nadalje?

»Vsekakor, da bom tudi jaz nadaljeval s pošiljanjem delavcev na preventivne oddihe. Trudil se bom, da bo to postala stalna oblika rekreativnega odmora naših delavcev; le-te pošilja na preventivne odmore posebna komisija že po znanih kriterijih. Vendar se ne bom omejl le na ljubljanske tozde, temveč bom skušal v to akcijo pritegniti tudi vse ostale tozde v Gradisu.

Veliko je rezerve verjetno tudi še pri delu z učenci v dijaških domovih?

»Delo z učenci bomo morali še popestriti, kajti mladi ljudje so lažje dostopni za športno rekreacijo. Moramo se zavedati, da bodo vsi ti učenci že nekaj let nosilci te dejavnosti, v naši delovni organizaciji in zato je izredno pomembno, kako bomo že sedaj tej mladini predstavili športno rekreacijo kot vsakodnevno potrebo. Prav s pomočjo mladih ljudi bom poskušal osveščati ljudi v smislu rekreativne športne dejavnosti.

Kaj bi se po tvojem mnenju dalo narediti, da bi poletni dopust naših delavcev v počitniških domovih bil čim bogatejši s športno rekreacijo?

»Mislim, da moramo bolj organizirano in sistematsko pristopiti k organiziranju dopustov v naših počitniških domovih in da bi delavcem ponudili tudi še nekaj več kot zgolj sobo in plažo. Ravno sedaj, ko bomo gradili počitniški dom v Biogradu na moru, bi morali misliti tudi na objekte za šport in rekreacijo, kajti vsi skupaj si moramo prizadevati za aktiven oddih našega delovnega človeka, saj le tak oddih pozitivno vpliva na povečanje delovne zmožnosti po dopustu.

Na koncu je tovariš Polajnar omenil tudi to, da bo v času zimskih počitnic organiziral smučarske tečaje, morda v okolici Kranjske gore. Več o tem pa v kateri naslednjih številkih Gradisovega vestnika.

C. PAVLIN

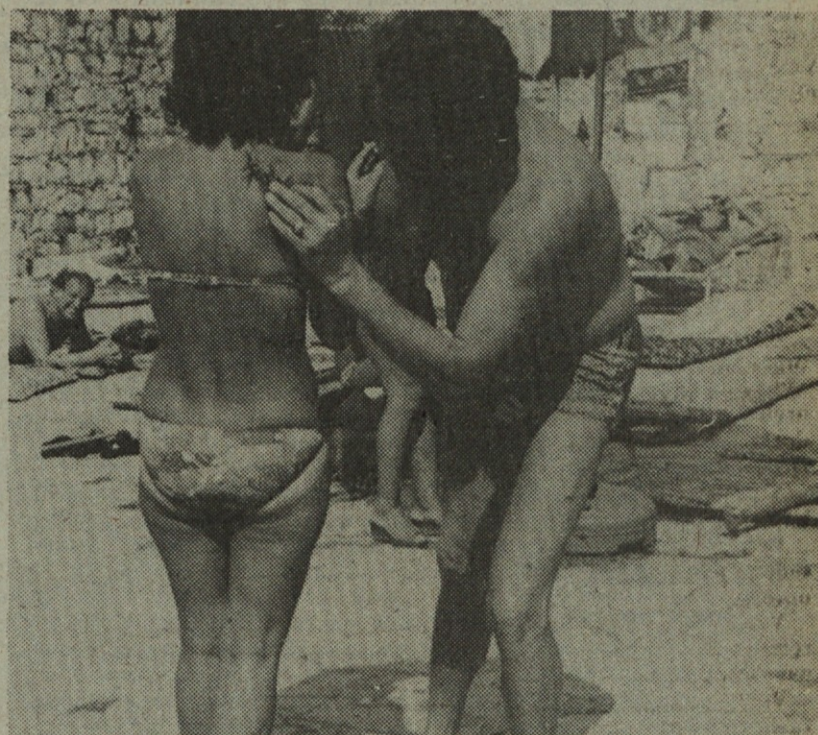

Tako so si nabirali novih delovnih moči gradisovci četrte izmene v počitniškem domu v Poreču. Tokrat je odlično zadel tov. Zupančič iz Celja. Kegljí so za trenutek obviseli v zraku...

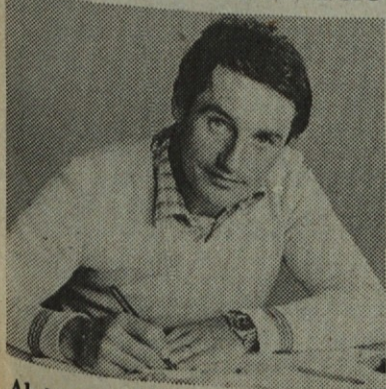

Glavni akterji kegljišča zbrani okrog kanglice z mazilom zoper »meduze«, ki so letos neusmiljeno žgale naše kopanja željne dopustnike. Za dodatno varnost pa še vejice rožmarina za kopalke!

Iz Poreča v slikah

Masaža pred odhodom v vodo z mazilom, pripravljenim po recepturi tov. Jelke iz Ljubljane

Alojz Polajnar

Bili smo med sebi enakimi — med tovariši, ki so nas povsod spremljali in skrbeli, da smo čim več videli v njihovi deželi

Prijeten dom podjetja Bytostav je z vsem dobro preskrbljen — tudi z dobrimi kuharicami

NEPOZABNE POČITNICE V ČSSR

Po večletni izmenjavi učencev v gospodarstvu med GIP GRADIS in BYTOSTAVOM iz Ostrave (ČSSR) je bila letos prvič organizirana izmenjava delavcev obeh podjetij. S tem je bilo omogočeno preživljanje deset dnevnega dopusta našim delavcem z družinami — skupaj 45 osebam (prijavilo se jih je in odšlo v ČSSR le 41) — v ČSSR in enakem številu delavcev z družinami iz Bytostava pri nas v Poreču.

Kakorkoli sta si že starosti te izmenjave Mirek Makroš in Lojze Cepuš, ko sta to načrtovala, ju je izvedba, vsaj na Češkem, gotovo prerastla. Prav zato želim o našem dopustu na Češkem v imenu vseh udeležencev nekaj napisati. Bojim se, da se z besedo ne da opisati tega, kar smo doživljali, kar smo občutili, da je vsaka beseda hvaležnosti premalo za pozornost, ki so nam jo izkazali naši gostitelji posebno še Lutomir Foniok, Josef Sindler, Kristian Kias in upravnik doma v Malenovicah.

Za vse, ki smo odpotovali v ČSSR, to ni bil klasičen dopust, katerega si več ali manj privoščimo vsako leto, ampak je bilo to potovanje iz kraja v kraj in tako se lahko pohvalimo, da smo resnično videli praktično vso Moravsko in Češko. Naše potovanje se je začelo 17. 8. 1979 ob 5. uri zjutraj za Ljubljance in Jeseničane, za Mariborčane, Ravenčane itd. pa ob 7. uri. Z vmesnimi postanki smo prispeli na mejni prehod Mikulov v ČSSR ob 14. uri, kjer so nas pričakovali predstavniki podjetja Bytostav in nam v Mikulovem na gradu priredili prireditev. Od tu smo nadaljevali pot v spremstvu predstavnikov podjetja, ki so se peljali z nami in nam v avtobusu pomagali preganiti utrujenost in vspostaviti z nami pristen prijateljski odnos. V poznih večernih urah smo prispeli v počitniški dom Bytostava v Malenovicah. Naslednji dan so nam predstavniki podjetja in osebje počitniškega

doma pripravili slavnostni večer. Če naj vam opišem potek tega slavnostnega večera, ljubeznivosti, požrtvovalnosti, tovarištva in prisrčnosti naših gostiteljev, bi mi zmanjkalo papirja. Naj omenim le, da so se vsestransko trudili, da bi nam ugodili in da bi se v njihovem okolju počutili nadvse prijetno. Za zaključek večera so gostitelji priredili še tombolo na kateri ni manjkalo praktičnih in lepih daril, obenem pa tudi šaljivih. Tako nam je minil prvi dan v Malenovicah. Naslednje dni pa smo obiskali Roznov, (muzej mesta invasi iz srednjega veka) Ostrovo, kjer smo so ogledali živalski vrt in objekte v satelitskih naseljih, ki jih gradi Bytostav, izlet na Lyso goro ali v okolico Malenovic po lastni izbiri. Lahko pa smo tudi lenarili ob bazenu doma Bytostava v Malenovicah. Zvečer pa so nam priredili taborni ogenj z jahčki na ražnju, pivom, vinom, plesom, petjem itd. ali večer z disco glasbo, povsod pa je vladalo prijetno vzdušje in na vsakem koraku je bila prisotna domačnost naših gostiteljev.

Po petih dneh bivanja v prijetnem domu v Malenovicah smo se zadovoljni in ganjeni poslovili od ljubeznivega doma in v spremstvu gostiteljev nadaljevali pot v Prago, spetoma smo si ogledali grad Bonzov in Hutno goro, ter Kostnico Sedlec, ter v večernih urah prispeli v Prago. Tu smo se nastanili v domu Bytostava v Letuanyh.

Lahko rečem, da je tudi izbira vodiča, ki nas je vodil vse dni po Pragi in Karlovy Vary, odraz skrbi gostiteljev za naše dobro počutje. Ni nas sprejel kot skupino turistov, pač pa kot znanca ali prijatelja, ki jim gre pokazati čim več in čim preprosteje. To mu je tudi v celoti uspelo, saj nam je v tem kratkem času uspel pokazati in povedati vse, kar je v Pragi in drugod, kjer smo še bili, vredno videti in vedeti.

V par besedah naj vam povem, da

smo obiskali v času bivanja v Pragi še Karlove Vary, M. Larne, Plzen, Konapište in Lidice. Skozi vse te kraje nas je vodič popeljal in nam v prisrčnem kramljanju povedal razne zanimivosti, tako s področja slikarstva, industrije, športa itd. v preteklosti in sedanjosti skratka o vsem, kar nas je zanimalo. Zvečer pa so nam organizirali vožnje s parnikom po Vltavi, večer v varietetu in ogled nočne Prage, ter vožnjo z metrojem.

Zadnji dan pa smo imelo prosto. Lahko smo šli po nakupih ali na ponovni ogled Prage, pač po lastni izbiri. Zadnji večer so gostitelji priredili slavnostno večerjo, katera je obenem pomenila tudi naše slovo od njih, s katerim smo postali prijatelji.

V zgodnjih jutranjih urah smo se poslovili od zlate Prage in v spremstvu gostiteljev nadaljevali pot proti Brnu, kjer so nam še zadnjič pripravili kosilo in ob poslovnih besedah predstavnikov podjetja Bytostava in Gradisa nadaljevali pot v spremstvu

gostiteljev do Mikulova, kjer je mejni prehod.

Verjemite, marsikomu med nami se je prikradla solza ganjenosti ob slovesu od gostiteljev, tudi močnejšemu spolu in prav nihče med nami se je ni sramoval, kajti resnično nam je bilo hudo, da se moramo od njih, ki so nam pripravili te nepozabne počitnice posloviti.

S tem opisom vam nisem hotel naštevati kaj vse smo videli, hotel sem vam pričarati tisto čudovito počutje in skrb za nas, ki so ga gostitelji želje brali tako rekoč iz oči. Vem, da mi še zdaleč ni uspelo prikazati tega kar smo doživljali, zato vam lahko samo priporočam, da se sami prijavite za take počitnice in to sami doživite.

V imenu vseh dopustnikov

V ČSSR

Janez Strajnsak

Češki tovariši so za nas skrbeli tako dobro, da je z besedami težko povedati